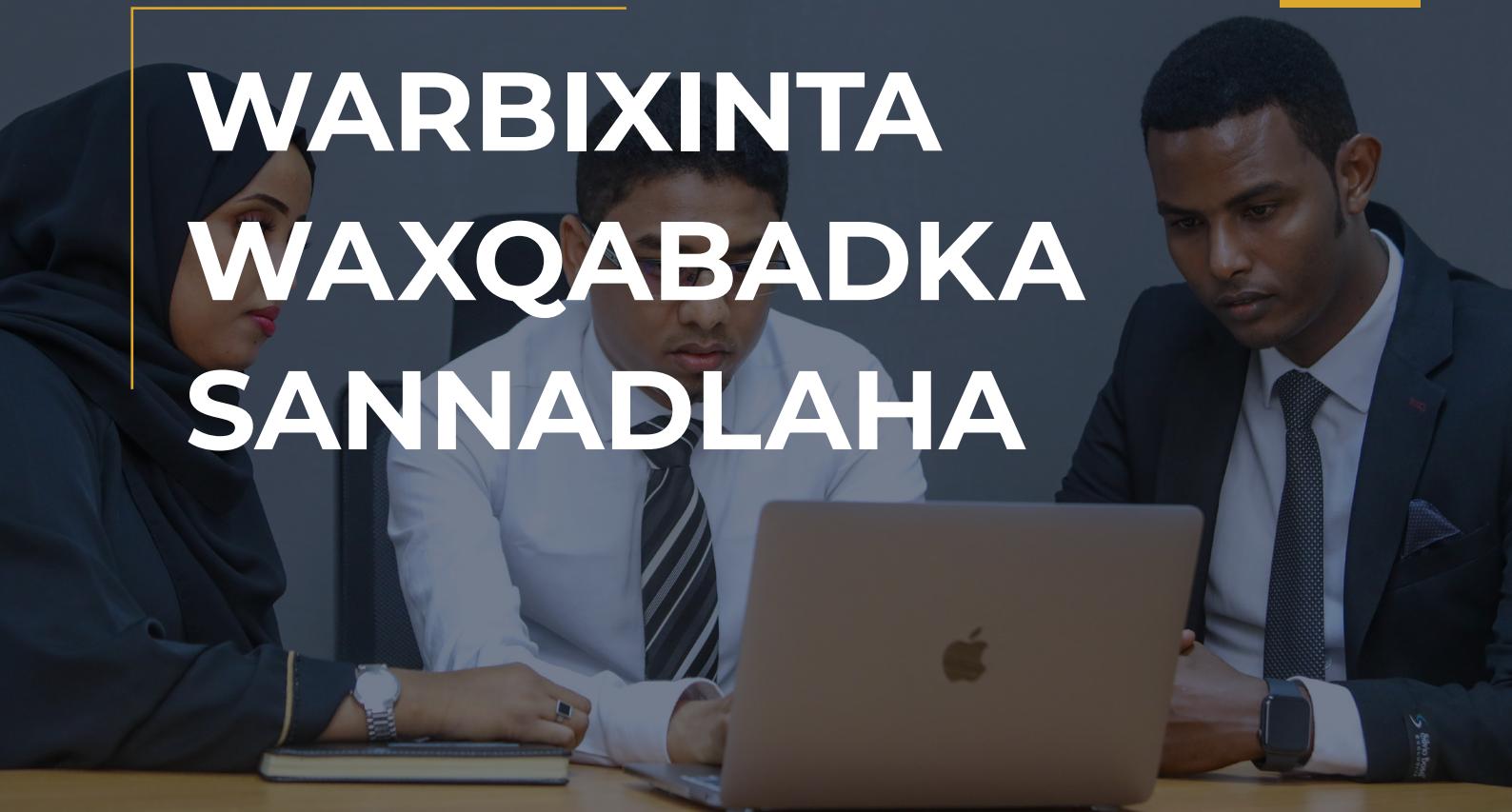

JAMHUURIYADDA FEDERAALKA SOOMAALIYA
XAFIISKA HANTIDHAWRKA GUUD

2021

WARBIXINTA WAXQABADKA SANNADLAHA

Tusmo

Ereyada la soo gaabiyey	iii
<hr/>	
FARRIINTA HANTIDHAWRAHA GUUD	1
<hr/>	
1. HORDHAC	3
1.1. Warbixinta Waxqabad Sannadeedka Xafiiska	3
1.2. Natijjada aan hiigsanayno	3
1.3. Istaraatijiyaddeenna Guud.....	3
1.3.1. U adeegidda danta guud.....	3
1.3.2. U adeegidda Baarlamaanka	3
1.3.3. Sare u qaadidda waxqabadka dowladda	3
1.3.4. Xoojinta Daahfurnaanta iyo Isla-xisaabtanka Dawladda	3
1.3.5. aageerada Yoolasha Horumarka Waara	4
1.3.6. Dhiirrigelinta dhaqan shaqo oo ka tarjumayo qiyamkeenna.....	4
<hr/>	
2. KU SAABSAN XHGQ.....	4
2.1. Waajibaadka	4
2.2. Hiigsiga.....	4
2.3. Himilada.....	4
2.4. Qiyamka.....	4
2.5. Qaab-dhismeedka XHGQ	6
2.6. Shaqaalaha	7
2.7. Qodobbada Muhiimka u ah Guusheenna	8
<hr/>	
3. WARBIXINNADA BAARISTA EE LA SOO SAARAY 2021	9
3.1. Warbixinta Baarista U Hoggaansanaanta Sharciga	9
3.2. Warbixinta Baarista Maaliyadeed	10
3.3. Baarista mashaariicda horumarineed ee dibadda laga maalgeliyo.....	10
3.4. Baarista Gaarka ah	10
3.4.1. Wasaaradda Kalluumaysiga & Kharyaadka Badda	10
3.4.2. Warbixinta Baarista Hantidhawr ee u Gaar ah Covid -19	11

4. HORUMARKA IYO NATIIJOYINKA YOOLASHA ISTARAATIJIYADEED EE 2021	11
4.1. Yoolasha Guud ee Qorshaha Istaraatijadeed	11
4.2. Yoolka 1aad: Diyaarinta warbixinno tayadoodu sarrayso, waqtiyaysan, waaqici ah, waafaqsanna halbeegyada caalamiga ah	12
4.3. Yoolka 2aad: Xoojinta Hab-Maamulka Gudaha ee Xafiiska Hantidhawraha Guud si loo bixiyo adeegyo hantidhawr oo wax-ku-ool ah	15
4.4. Yoolka 3aad: Xoojinta warfaafinta iyo xiriirka bahwadaagteenna si loo xaqii- jiyo dhaqangalka talooyinka hantidhawrka iyo in warbixinnadu ay saamayn ku yeeshaan Hab-maamulka iyo Isla-Xisaabtanka	17
4.5. Yoolka 4aad: Helidda hawladeenno iyo maamul shaqada u qalma oo xirfad leh.....	19
4.6. Yoolka 6aad: Wax-ka-beddelka hannaanka qaddiimka ah ee uu Xafiisku hadda ku hawlgallo	22
<hr/>	
5. ISKAASHIGA CAALAMIGA AH IYO TAAGEERADA TAYAYNTA AWOOD- DA HAY'ADEED	23
5.1. Ka-qaybgalka Kulammada iyo Munaasabadaha Caalamiga ah.....	24
5.2. Mashruuca Taageerada Khibradeed ee ay fuliyaan IDI iyo AFROSAI-E ayna maalgelisay Safaaradda Norway	24
5.3. Taageerada Bangiga Adduunka	25
5.4. Taageerada Miisaaniyadeed & Farsamo ee Midowga Yurub.....	26
5.5. Hantidhawraha Guud oo loo doortay Gudoomiyaha Ururka AFROSAI-E ee Muddo-xileedka 2022 ilaa 2024	27
<hr/>	
6. MAALIYADDA	28
<hr/>	
7. Lifaaqa 1: Hannaanka Is-waafajinta Taageerada XHGQ	30

Ereyada la soo gaabiyey

SOO-GAABINTA	FAAHFAAHIN
AFROSAI-E	Ururka Hay'adaha Hantidhawrrada Guud ee Afrika ee Af-Ingiriisiga ku hadla
DFS	Dawladda Federaalka Soomaaliya
DXDF	Dawladaha Xubnaha ka ah Dawladda Federaalka
HG	Hantidhawraha Guud
IDI	Barnaamijka Horumarinta INTOSAI
INTOSAI	Ururka Hay'adaha Hantidhawrrada Guud ee Caalamiga
IPSAS	Heerka Xisaabta Hay'adaha Dawladaha ee Caalamiga ah
ISSAIs	Heerarka Baarista Hay'adaha Hantidhawrrada Guud ee Caalamiga
IT	Isgaarsiinta Tiknoolojiyadda
JFS	Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
K/X HG	Ku-xigeenka Hantidhawraha Guud
RNE	Safaaradda Boqortooyada Norway
S-SEAT	Nidaamka Baarista Kumbuyuutaraysan ee Soomaaliya
SAI	Hay'adda Hantidhawrka Guud
SFMIS	Nidaamka Maareynta Xogta Maaliyadda Soomaaliya
SWOT	Awoodaha, Cilladaha, Fursadaha iyo Halista
WWW	Wasaaradaha, Waaxaha iyo Wakaaladaha
XHG	Xafiiska Hantidhawrka Guud

FARRIINTA HANTIDHAWRAHA GUUD

“Waxa aan leennahay Qorshe Istaraatijiyyadeed oo loogu talagalay 2021-2022, kaasi oo xafiisku ka tixraacayay hiigsiga iyo jihad loo marayo casriyaynta, adeegsiga iyo meelmarinta Halbeegyada Hay'adaha Caalamiga ah ee Hantidhawrka”

Waxa aan ku faraxsanahay inaan idin la wadaagno Warbixinta Waxqabad Sannadeedka Xafiiska Hantidhawrka Guud ee Qaranka (XHGQ). Xafiisku waxa uu u xilsaaran yahay baarista hay'adaha Dawladda Federaalka (wasaaradaha, waaxaha, wakaaladaha, dawladdaha hoose iyo safaaradaha) marka laga reebo Dowladaha Xubnaha ka ah Dawladda Federaalka (DXDF).

Waxa aan leennahay Qorshe Istaraatijiyyadeed oo loogu talagalay 2021-2022, kaasi oo xafiisku ka tixraacayay hiigsiga iyo jihad loo marayo casriyaynta, adeegsiga iyo meelmarinta Heerarka Baarista Hay'adaha Hantidhawrada Guud ee Caalamiga ah (ISSAIs).

Warbixintani waxa ay tilmaamaysaa inaan gaarnay horumar la taaban karo oo ku aaddan xaqiijinta yoolasha iyo ujeeddooyinka Qorshihii Istaraatijiyyadeed ee aan dejiinnay. Sannadkii 2021 waxa aanu baaris hantidhawr oo dhanka u hoggaansanaanta sharciga ah ku samaynnay 25 kamid ah hay'adaha dawladda iyo 3 safaaradood iyada oo lagu saleeyay qiimaynta khatarta ee sannad maaliyadeedkii dhammaaday 31-ka Disseembar 2020. Hay'adahani waxa ay qayb ka yihiin 67 hay'adood, taasi oo u dhiganta 37% ee guud ahaan hay'adaha dawladda. Sidoo kale waxa baaris lagu sameeyay warbixinnada maaliyadeed ee Dawladda Federaalka Soomaaliya kuwaasi oo uu soo gudbiyay Xafiiska Xisaabiyaha Guud, iyada oo aan soo saarnay isla markaana daabacnay aragtii hantidhawr. Baarista warbixinta maaliyadeed ee qaar kamid ah hay'adaha dawladda ayaa socda hadda oo la daabacay Warbixintan.

Labo baaris oo gaar ah ayaa intii sannadku socday lagu sameeyay Maaraynta Caabuqa COVID-19 iyo Maareynta Kalluumaysiga.

Si taas lamid ah, waxa aannu baaris oo la daabacay ku samaynnay tiro mashaariic ah oo isugu jira 18 mashruuc oo uu Bangiga Adduunku maalgeliyo iyo 5 mashruuc oo uu maalgeliyo Bangiga Horumarinta Afrika.

Markii saddexaad ee taariikhda Soomaaliya ayaanu Baarista Warbiixnta Maaliyadeed ku samaynnay Warbixinnada Maaliyadeed Sannadlaha ah ee Dawladda Federaalka Soomaaliya (DFS) ee sannadkii dhammaaday 31-ka Disseembar 2020. Xafiiska Xisaabiyaha Guud ayaa warbixinnada maaliyadeed u soo gudbiyay baaris iyada oo la adeegsanayo Heerka Xisaabta Hay'adaha Dowladaha ee Caalamiga ah (IPSAS).

Dhammaan natijijada baarista waxa loo gudbiyay Baarlamaanka iyada oo nuqullo kamid ahna lala wadaagay Xafiisyada Madaxweynaha iyo Ra'iisul Wasaaraha, ka dibna waa la daabacay. Warbixinnadani waxa ay soo jiiteen indhaha daneeyayaasha gudaha iyo dibadda. Sidaasi darteed, waxa aannu rajaynaynaa in Baarlamaanku uu dib u eegi doonno isla markaana qaadi doono tallaabooyinka ku habboon si loo xoojiyo isla-xisaabtanka iyo daahfurnaanta adeegsiga miisaaniyadda dawladda ee loogu talagalay bixinta adeegyada dawladda.

Hay'adaha Hantidhawrrada Guud ee Afrika kuwooda ku hadla luuqadda Ingiriiska AFROSAI-E ayaa sameeyay Xafiiska si waafaqsan halbeegyada caalamiga ah kuna salaysan qorshaha

istaraatijiyadeed ee Xafiiska. Qiimayntu waxa ay si gaar ah diirada loogu saaray hannaanka hubinta tayada Xafiiska iyada oo la barbar-dhigayo Hannaanka AFROSAI-E ee Tayaynta Awoodda Hay'adeed, waxaana qayb ka ahaa baaris la sameeyay intii lagu gudajiray sannadkii 2019 taasi oo waafaqsan halbeegyada caalamiga ah.

Warbixinta Hubinta Tayada waxa la soo saaray 2021, waxayna soo bandhigtay talooyin ku aaddan sare u qaadidda hawlaho iyo waxqabadka Xafiiska. Arrinta mudnaanta ugu weyn u leh Xafiiska sannadka 2022 waa in la yagleelyo waax u xilsaaran Hubinta Tayada si loo hubiyo in nidaamyada hubinta tayada ee Xafiiska ay u shaqeeyaan si wax-ku-ool ah iyo in la xaqijiyo tayaynta adeeg-bixinta.

Hindise-sharchiyeedka cusub ee Hantidhawrka ee uu Baarlamaanku gudbiyay bishii Diseembar 2020 weli ma uu saxiixin Madaxweynuaha, marka uu saxiixana waxa uu hindise-sharchiyeedkaasi suurtagelinayaa in Xafiiska oo hadda ah mid ku hawlala shurci qadiimi ah oo qarniga kow iyo labaatannaad aan la jaanqaadi karin uu noqdo mid ku shaqeeya hannaanka casriga ah ee Hay'adaha Hantidhawrka Guud ee Caalamiga ah.

Xafiiska waxa uu joogteeyay dhisidda iyo xoojinta xiriirka uu la leeyahay bahwadaaga ee heer federal, xafiisyada hantidhawrka ee DXDF iyo hay'adaha horumarinta ee caalamiga ah. Shirar lix billoodle ah ayuu Xafiiska qaab fogaan-arag ah (virtual) ula yeeshay hay'adaha horumarinta bishii Nofeembar, halka shirka shannadlaha ah ee DXDF la qabtay bishii Diseembar.

Waqtigan la joogo, waxa aan hoggaan ahaan diiradda saaraya helidda hawladeenno ku astaysan mihnad, dadaal iyo karti. Marka hawladeennada la siiyo masuuliyyad ay ku lammaan tahay kalsooni, waxa ay dadaalkooda isugu geeyaan taabbagelinta shaqada. Horumarka aanu ilaa hadda gaarnay waxa uu maragfur u yahay hoggaaminteenaa xirfadda iyo istaraatijiyaddu ku dheehan tahay oo lagu kabay hawladeenno karti leh kuwaasi oo ay ka go'an tahay in wax la qabto. Tirada hawladeennada Xafiiska Hantidhawrka Guud waxa uu gaaray 108 marka loo eego tiradii (103) uu ahaa sannadkii 2020.

Horumarka aan gaarnay waxa qayb ahaan suurtageliyay taageerada aan helno. Intii sannadka lagu gudajiray Xafiiska waxa uu taageero maaliyadeed ka helay DFS. Sidoo kale, waxaannu taageero dheeraad ah oo maaliyadeed iyo farsamo ka helnay tiro dhawr ah oo kamid ah hay'adaha horumarinta sida IDI, AFROSAI-E, Safaaradda Norway, Midowga Yurub (EU), iyo Bangigga Adduunka taasi oo suurtagelisay in shaqooyin dhawr ah la bilaabo lana dhammaystiro intii lagu guda jiray sannadka.

Sannadkii 2021, tirada la-taliyayaasha la shaqeeya Xafiiska waxa ay gaareen toddoba qof, iyaga oo markii hore ahaa labo xubnood (labo waxa ay ku yimaaddeen Barnaamijka Taageerada Miisaaniyadeed ee Midowga Yurub, halka shanta kale ku yimaaddeen taageerada Bangiga Adduunka). La-taliyayaashani waxa ay intii sannadku socday Xafiiska Hantidhawrka Guud ku soo biiriyeen waxqabad mug leh. Wawa aannu DFS iyo beesha caalamka uga mahadcelinayaa gacan-siintooda joogtada ah ee ku aaddan dhaqangelinta Qorshaha Istaraatijiyadeed.

Caabuqa saf-mareenka ah ee COVID-19 waxa uu siyaabo kala duwan saamayn ugu yeeshay Xafiiska Hantidhawrka Guud intii lagu guda jiray sannadku maaddaama bedqabka hawladeennadu uu mudnaan weyn noo lahaa. Sidaasi darteed, tallaabooyin dhawr ah ayaannu qaadnay si looga hortago saamaynta COVID-19. Intaas waxa dheer, maaddaama ay noo suurtoobi weydey qabashada kulammo fool ka foolka ah, waxa lagu khasbanaaday in wax ka beddel lagu sameeyo taageeradii qorshaysnayd ee bahwadaagta caalamiga ah.

Waxa aan si gaar ah ugu faanayaa inaan sannadihii la soo dhaafay aan kordhinnay adeegsiga hab-xiriirka ku salaysan hannaanka fogaan-aragga ah ee shaqooyinka gudaha xafiiska iyo kuwa dibaddaba. Tani waxa ay naga caawisay inaan hore u soconno oo aan xaqijinno qaar kamid ah ujeeddooyinkeenna istaraatijiga ah iyada oo ay nagu xeernaayeen duruufa adag oo caqabad ku ahaa fulintooda.

Waxa aan bogaadinayaa hawladeennadeenna dadaalka badaniyokaalmadajoogtada ah ee aanka helno dhinacyada kala duwan. Wawa aannu ku kalsoonnahay in taasi nagu caawinayso gaarista yoolkeenna ku salaysan sare u qaadidda isla-xisaabtanka iyo daahfurnaanta la xiriirta maaraynta wax-ku-oolka ah ee khayraadka guud ee Dawladda Federaalka Soomaaliya.

Gaarista guullo hor leh iyo xaqijinta ujeeddooyinka Qorshaheenna Istaraatijiyadeed waxa ay u baahan tahay dadaallo miradhal ah oo ka yimaadda maamulka iyo hawladeenna Xafiiska. Intaasi waxa dheer in aan isku hallayn doonno iskaashiga iyo taageerada dhinacyada kala duwan ee nala shaqeeya, gaar ahaan laanta sharcidejinta, Madaxweynaha iyo laanta fulinta ee Dawladda, dadweynaha iyo beesha caalamka.

**Md. Maxamed Maxamuud Cali
Hantidhawraha Guud, JFS**

1. HORDHAC

1.1. Warbixinta Waxqabad Sannadeedka Xafiiska

Warbixintani waxa ay soo bandhigaysaa waxqabadka Xafiiska intii lagu gudajiray sannadka 2021. Wuxuu ay xoogga saaraysaa horumarka la gaaray iyo caqabada hor taagan hirgelinta hawlo kala duwan oo qayb ka ahaa Qorshaha Istaraatijiyyadeed, waxayna soo gudbinaysaa tilmaamayaal dhawr ah oo qayb ka qaadan kara qiimaynta waxsoosaarka, tayada iyo qiimaha shaqada.

Warbixintan Waxqabad Sannadeedku waxa ay sidoo kale soo gudbinaysaa xog ku aaddan horumarka laga sameeyay xaqijinta yoolasha iyo ujeeddooyinka lagu qeexay Qorshaha Istaraatijiyyadeed iyo Qorshe Sannadeedka Waxqabadka, oo ay qayb ka tahay horumarka laga sameeyay ujeeddooyinka istaraatijiyyadeed iyo waxqabadka ku aaddan guud ahaan yoolasha. Warbixintu waxay sidoo kale soo bandhigaysaa macluumaad gaar ah oo ku saabsan horumarka aan ka samaynnay bixinta adeegyada na loo xilsaaray iyo waxqabadka dhanka maaliyadda. Inaan ka warbixinno hawlahan waxa aan uga dan leennahay inaan kor u qaadno isla-xisaabtanka, daahfurnaanta iyo maamul wanaagga, taasi oo ka dhigan inaan u hoggaansannahay Mabaad'ida Daahfurnaanta iyo Isla-xisaabtanka ee (INTOSAI-P-20)

1.2. Natijada aan hiigsanayno

Natijada ugu dambaysa ee aan goobaynno waa in Baarlamaanka iyo muwaaddiniinta Soomaaliyeedba ay ku kalsoonaadaan dawladda. Si tani u miradhasho, dawladdu waa inay si wanaagsan u bixisa adeegyada dadweynaha isla markaana shacabka la wadaagtaa xog la isku hallayn karo, micno leh, waqtigeediina ku timid si loo xoojiyo isla-xisaabtanka. Baarista ee aan samaynno waxa ay qayb weyn ka geysataa xoojinta maamulka maaliyadeed ee dawladda si loo helo adeegyo tayo leh, hannaan maaliyadeed oo fiican iyo in qoondaynta khayraadka dawladda loo maro qaab istaraatiji ah.

1.3. Istaraatijiyyaddeenna Guud

1.3.1. U adeegidda danta guud

Iyada oo laga duulayo qiimaynta dhanka halista, baaristeenna waxa ay diiradda saartaa meelaha ay ka jirto halista badan ee ay danta guud ku jirto.

Warbixinnadeenna iyo taloooyinka ku lammaan waxa ay sare u qaadaan maamul wanaagga iyo xakamaynta adeegsiga maaliyadeed ee hay'adaha dawladda marka la bixinayo adeegyada dadweynaha.

1.3.2. U adeegidda Baarlamaanka

Waxa aan taageernaa shaqada baarlamaanka annaga oo la wadaagna warbixinna ka soo baxa baarista ee aan samaynno. Warbixinndani waxa ay diiradda saaraan adeegsiga iyo isla-xisaabtanka ku aaddan adeegyada dawladda. Wuxuu aannu u heelannahay samaynta warbixinno baaris oo wax-ku-ool ah isla markaana madaxbannaan. Tani waxa ay baarlamaanka u suurtigelisaa inay dawladda kula xisaabtanto qaabka ay u adeegsato maaliyadda dowladda.

Xafiiskeennu waxa uu waajibaadkaas u gutaa, shaqadana u qabtaa si waafaqsan shuruucda dalka u deggan. Wuxa aan qabanna shaqo loo baahan yahay annaga oo si joogto ah u hagaajinna tayada shaqadeenna, natijada baarista aan samaynana waxa aan u soo gudbinnaa qaab daahfur oo isla-xisaabtan ku dheehan yahay.

1.3.3. Sare u qaadidda waxqabadka dowladda

Si qaab wax dhisaya kor loogu qaado maamul wanaagga iyo waxqabadka dowladda, waxa aannu qayb weyn ka geysannaa xoojinta isla-xisaabtanka iyo daahfurnaanta annaga oo u marayna samaynta baaris hantidhawr oo ay ka soo baxaan taloojin dhaqangal ah oo wax lagu hagaajinayo.

1.3.4. Xoojinta Daahfurnaanta iyo Isla-xisaabtanka Dowladda

Baarlamaanka waxa aan ku biirinnaa aragtiyo madaxbannaan oo ku aaddan hufnaanta warbixinna baarista maaliyadeed ay u soo gudbiyaan hay'adaha dawladda. Aragtiyahan iyo warbixinndani waxa ay lagama-maarmaan u yihiin lasocodka iyo isla-xisaabtanka maaliyadeed iyo hawleed ee hay'adaha dawladda, waxa ayna muwaaddiniinta u suurtagliyaan inay go'aammo maangal ah oo sugar ka yeeshan adeegsiga khayraadka dawladda, iyaga oo sido kalena xoojiya isla-xisaabtanka maamulka gudaha iyo midka siyaasadeed ee dibadda..

1.3.5. aageerada Yoolasha Horumarka Waara

Xafiiska Hantidhawkra Guud waxa uu door muhiim ah ka ciyaraa xaqijinta horumar waara, isaga oo ka qaybqaata dhaqangelinta ajandaha 2030 ee Dawladda Federaalka Soomaaliya. Baarista joogtada ah ee uu Xafiisku sameeyo waxa ay door fiican ka qaadataa sare u qaadidda isla-xisaabtanka iyo gaarista yoolasha qaran ee horumarka waara. Aragtiyaha iyo taloooyinka ka soo baxa baaristennu waxa ay jiheeyaan tallaabooyinka loo baahan yahay in la qaado si loo saxo gaabiska jira, taasi oo kor u qaadaysa daahfurnaanta iyo maamul wanaagga.

1.3.6. Dhiirrigelinta dhaqan shaqo oo ka tarjumayo qiyamkeenna

Waxa aanu si joogto ah ugu dadaalnaa in abuuro dhaqan shaqo oo ka tarjumaya qiimaha xirfaddeed ee Hay'adaha Hantidhawrkas casriga ah. Sare u qaadidda xirfadaha iyo aqoonta, helidda deegaan shaqada u habboon iyo kor u qaadidda adeegsiga teknaloojiyaddu waxa ay hawladeennada u saamaxeen inay yeeshaan dhaqan ay ku dheehan tahay horumarin nafeed oo joogto ah si loo daboolo filashada adeegsadayaaasha warbixinnda baarista aan samaynno iyo inay soo saaraan baaris tayadeedu sarrayso oo waqtiyaysan.

2. KU SAABSAN XHGQ

2.1. Waajibaadka

Waajibaadka XHGQ waxa uu ku cad yihiin Dastuurka Ku-meelgaarka ah ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, iyaga oo sidoo kalena ku qeexan Sharciga Hantidhawrkas. Sida uu qabo Sharciga Hantidhawrkas ee uu hadda ku shaqeeyo (Sharci Ir. 34 ee soo baxay 14 Abriil 1972), XHGQ waxa uu masuul ka yahay baarista dhammaan dakhliga iyo kharashaadka, mashaariicda waawayn, deeqaha, qandaraasyada, hantida dowladda (guurto iyo maguурто) iyo deymaha dowladda. Warbixinnda XHGQ waxa ay sidoo kale soo bandhigaan hababka ugu fiican, baaraan caqabadaha la xiriira maamulka hay'adeed iyo waxyaabaha sababay iyaga oo soo jeedinaya taloooyin wax lagaga qaban karo.

2.2. Hiigsiga

Hiigsigeennu waa: "In aan noqonno hay'ad hantidhawr oo hormuud ah, wax-ku-ool ah una xilsaaran sare u qaadidda daahfurnaanta iyo isla-xisaabtanka ku

aaddan adeegsiga khayraadka guud". Hiigsigeennu waa mid durugsan oo mar kasta nagu hoggaamiya in aan noqonno hay'ad si joogto ah la isugu hallayn karo oo ay ka go'an tahay horumarinta isla-xisaabtanka, daahfurnaanta iyo hufnaanta hawlaha dowladda. Yoolkeennu, sidaas oo ay tahay, ma ahan oo keliya korjoogtaynta iyo dabagalka hay'adaha dowladda balse waxa aanu nahay hay'ad dadaal ku bixinaysa inay noqoto hoggaan lagu soo hirto, iyada dhexdeedana isla xisaabtanta, muujisana daahfurnaanta, hufnaanta iyo xirfadda ugu sarreysa marka ay fulinayso hawlaha horyaalla.

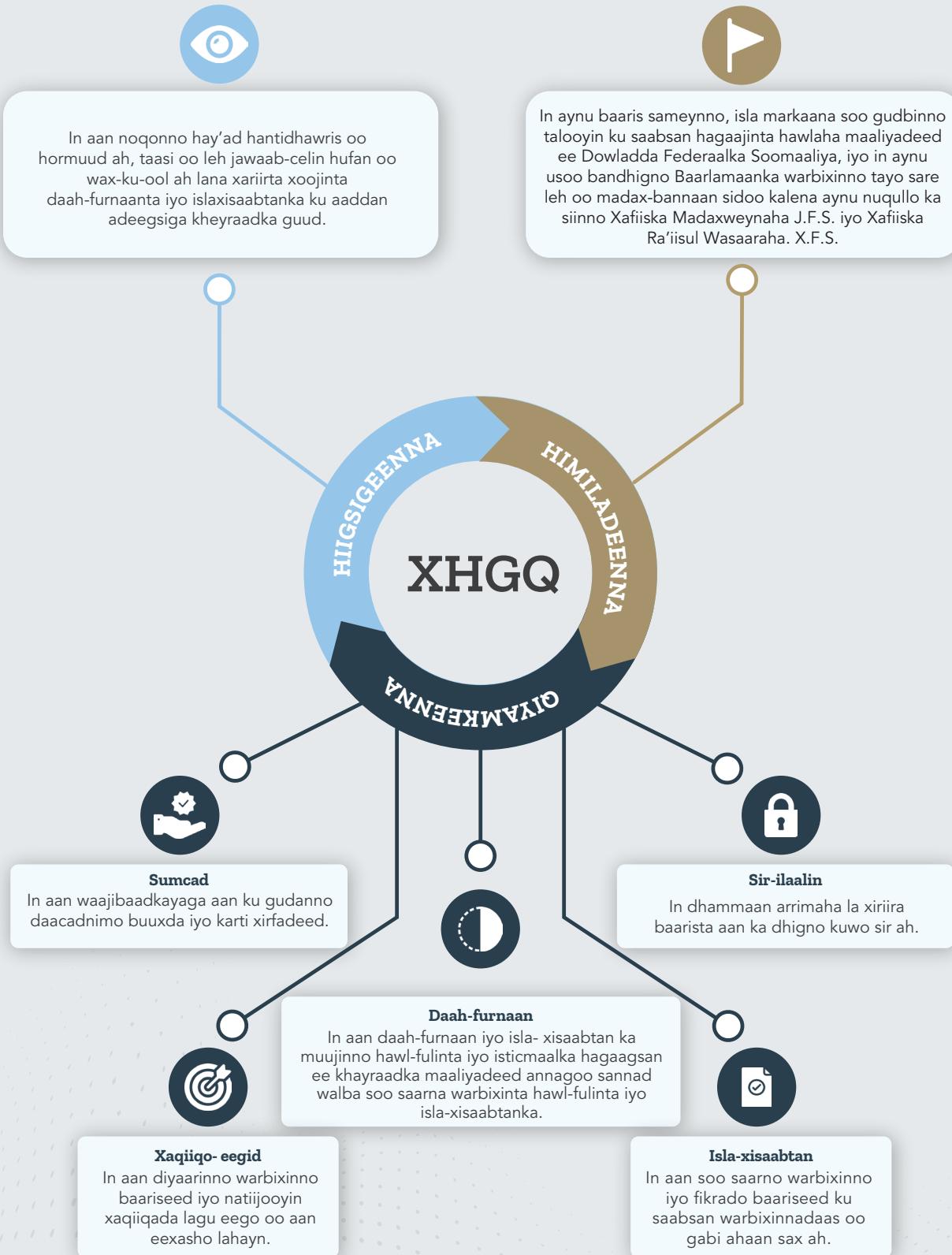
2.3. Himilada

Himiladeennu waa: "In aan samaynno baaris hantidhawr, isla markaana soo gudbinno talooyn ku saabsan hagaajinta hawlaha maaliyadeed ee Dowladda Federaalka Soomaaliya, iyo in aan Baarlamaanka la wadaagno warbixinno tayo sare leh oo madaxbannaan, annaga nuqullo kamid ahna la wadaagayna Xafiiska Madaxweynaha JFS iyo Xafiiska Ra'iisul Wasaarah. XFS". Himiladeennu waxay ka turjumaysaa sababta aan u dhisannahay hay'ad ahaan, cidda aan waxtaraynno iyo sida aan lagama-maarmaan ugu nahay hayaanka dowladnimada guud. Taloooyinka aan bixinno iyo warbixinnda baaristennu waxay muhiim u yihiin habsimi u adeegsiga maaliyadda dowladda iyo bixinta adeegyada dadweynaha. Tani waxay nagu xiraysaa dhammaan hay'adaha kale ee dowladda si ay u gaaraan ujeeddada kama-dambaysta ah ee ku aaddan horumarinta nolosha dadkeenna. Taas oo isla markaasna tayayn doonta daahfurnaanta iyo isla-xisaabtanka hantida dowladda, horumarinta waxqabadka hay'adaha dowladda, joogteynta sumcadda iyo kalsoonida ummadda, iyo in dadwaynaha Soomaaliyeed loogu adeego sida ugu waxtarka sarraysa.

2.4. Qiyamka

Qiyamkeennu waxa uu mar kasta nagu hagayaa hannaan aan gudaheenna ku wada dhaqanno iyo mid aan ula falgalno dhinacyada iyo daneeyayaasha naga madaxa-bannaan. Qiyamku waxa ay ka turjumayaan aasaaska hab-dhaqanka hay'adeenna iyo saamaynta shaqsiyaadka iyo sidoo kale waxqabadkeenna hay'adeed. Wuxuu ka kooban yahay: (a) Sumcad; (b) Xaqiiqo-eegid; (C) Daahfurnaan; (d) Sir ilaal; iyo (e) Isla-xisaabtan.

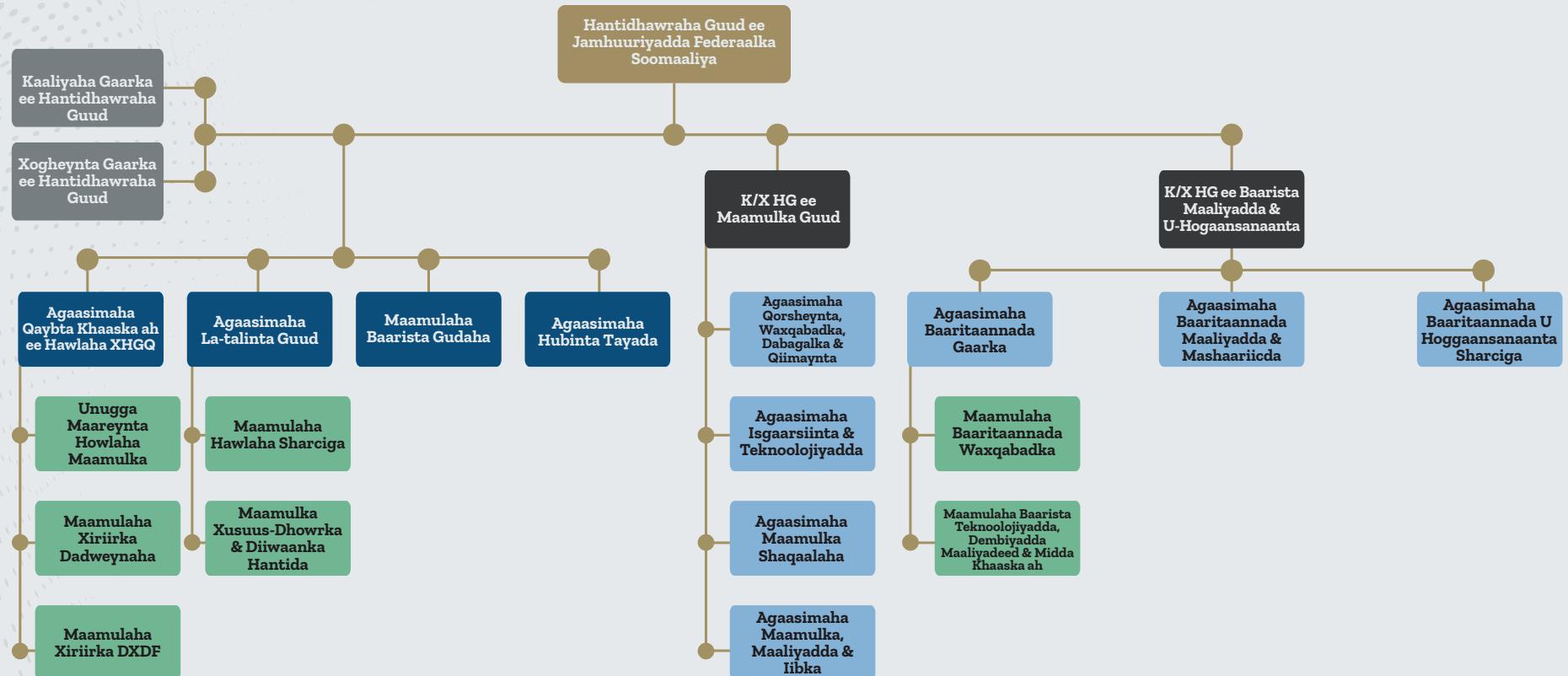
Jaantuska 1aad waxaa lagu soo koobay Hiigsiga, Himilada iyo Qiyamka

2.5. Qaab-dhismeedka XHGQ

Qaab-dhismeedka XHGQ ee sannadka 2021 kama duwanayn kuwii sanaddadii hore. Hase ahaatee, waxaa qorshuhu yahay in dib-u-eegis lagu sameeyo marka la ansixiyo Hindise-Sharciedka Hantidhawrka ee cusub. Qaab-dhismeedka cusub ayaa waxa uu si guud u noqon doonaa sida lagu muujiyay jaantuska 2aad ee kore.

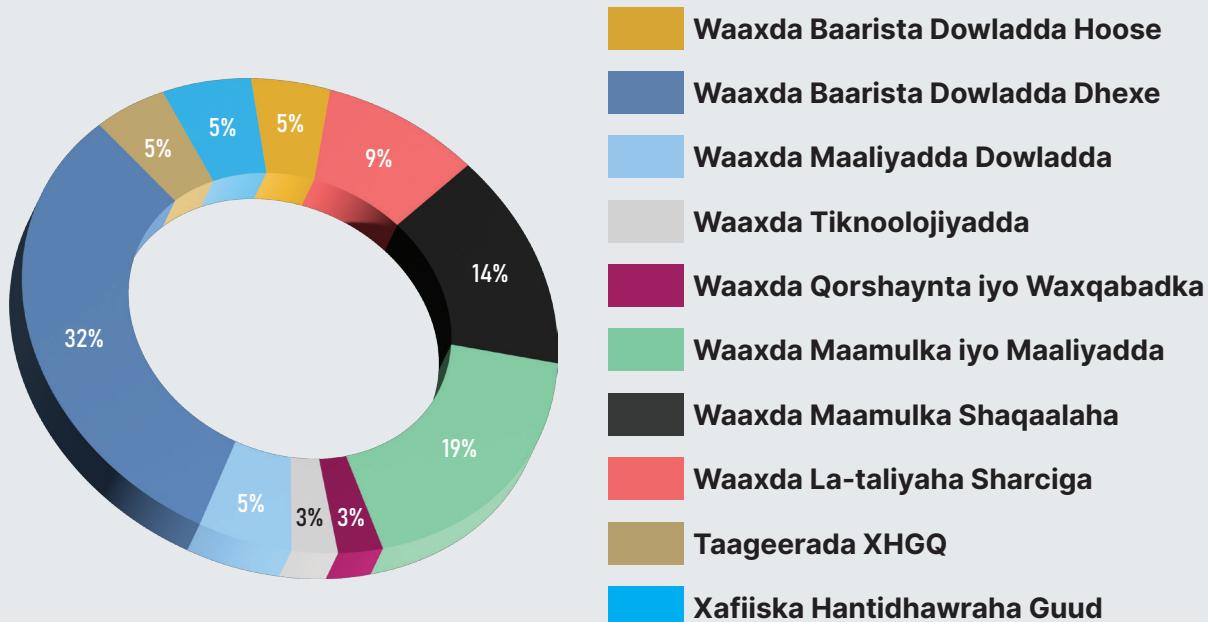
Jaantuska 2aad: Qaab-Dhismeedka XHGQ

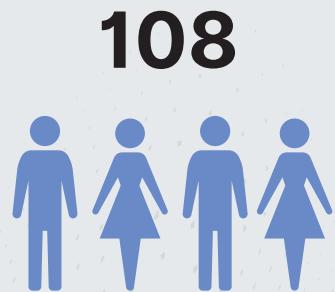
2.6. Shaqaalaha

Naqshadda iyo shaxda ka muuqda sawirka 3aad waxa ay muujinayaan tirada shaqaalaha XHGQ iyo heerarkooda ee sannadka 2021.

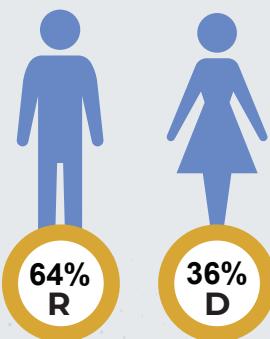
Sawirka 3aad: Tirada shaqaalaha waaxyaha XHGQ ee sannadka 2021

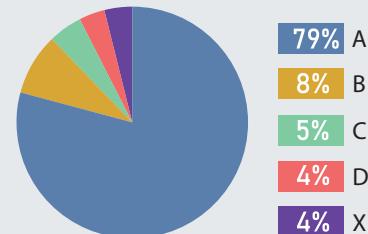
TIRADA SHAQAALAHAA

JINSI

HEER

* R = Rag, D = Dumar

2.7. Qodobbada Muhiimka u ah Guusheenna

Si aan u xaqijinno in si guuli ku dheehan tahay loo hirgeliyo Qorshaheenna Istaraatijiadeed, waxa aannu isla garannay arrimo muhiim ah oo ay tahay inaan hay'ad ahaan wax ka qabanno, kuwaasi oo ah:

In Qiymkeenna, Himiladeenna, Hiigsigeenna iyo Masuuliyadda na loo xilsaaray ay nagu hagaan gudashada hawlaha maalinlaha ah ee na horyaalla

Hiigsigeenna, Himiladeenna iyo qiymkeennu waxa ay ku salaysan yihiin Xeerka Anshaxa iyo siyaasadaha anshaxa iyo madaxbannaanida kuwaasi oo qeexaya halbeegyada hab-dhaqan ee laga filayo dhammaan hawladeennada Xafiiska Hantidhawrka Guud.

Worbixinnada aanu soo saarno waxay xoojiyan hannaanka isla-xisaabtanka, talooyinkeenna hantidhawrna waxaa looga gon leeyahay in lagu tayeyyo hawlaha maaliyadda iyo isla-xisaabtanka ee hay'adaha dowladda. U hoggaansanaanta xeerkeenna hab-dhaqanka mihnadeed iyo madax-bannaanideennu waxay lagama-maarmaan u tahay in aan bixinno adeegyo hantidhawris oo madaxbannaan isla markaana waxtar leh.

U hoggaansanaanta Halbeegyada Caalamiga ah

Marka aanu gudanaynno shaqadeenna, waxa aannu hubinnaa inaan u hoggaansannahay Halbeegyada Hay'adaha Caalamiga ah ee Hantidhawrka (ISSAIs) ee Ururka Caalamiga ah ee Hay'adaha Hantidhawrka (INTOSAI) si waafaqsan hagayaasha hab-dhaqanka ugu wanaagsan ee hantidhawrka dowladda.

Worbixin Wax-ku-ool ah

Saddexdii sanno ee la soo dhaafay, waxa aannu soo saarnay warbixinno dhammaystiran oo ay tayadoodu sarrayso isla markaana muujinaya fahamkeenna la xiriira mawduucyada iyo arrimaha shaqadeenna khuseeya.

Worbixinnadeennu waa kuwo ay si fudud u fahmi karaan kuna qanci karaan dadka aan ugu talagalnay si aan taageero ugu helno dhaqangelinta talooyinka lagu soo gudbiyo warbixinadan. Worbixintan wax-ku-oolka ahi waxa ay keensanaysaa in Xafiiska Hantidhawrka Guud uu wada-shaqayn dhaw la yeesho dhinacyada ay khusayso oo ay qayb ka yihiin Guddiga Miisaaniyadda ee Baarlamaanka.

Xiriirka iyo Warfaafinta

Siyaasad xiriir-dadweyne oo istaraatiji ah, si fiicanna looga baaraan-degay waxa ay muhiim u tahay fulinta hawlaha Xafiiska. Xafiiska waxa uu leeyahay Unug

hawlkar ah oo qaabbilsan Warfaafinta iyo Xiriirka Dadweynaha, kaasi oo hoggaamiya, qaybna ka geysta iyo/ama kor-joogteeya hirgelinta adeegyo baaxad leh oo khuseeya xiriirka dadweynaha sida qorshaynta xiriirka iyo warfaafinta istaraatijiga ah (gudaha iyo dibadda labadaba), maaraynta, xiriirka warbaahinta, tifaftirkha warbixinnda, qoraallada shabakadda (website) iyo baraha bulshada ee Xafiiska. Siyaasaddaasi waxa ay sare u qaadaysaa wacyiga dadweynaha ee doorka Xafiiska Hantidhawrka Guud ka ciyaaro sare u qaadidda daahfurnaanta la xiriirta kharash-bixinta dowladda iyo xaqijinta in si wanaagsan loo maareeyo maaliyadda dalka.

Cudurka COVID-19

Cudurka saf-marka ah ee COVID-19 waxa uu si mug leh u saameeyay qaybo badan oo shaqadeenna kamid ah sannadkii 2021. Cudurku waxa uu saamayn taban ku yeeshay isu socodka iyo imaanshaha Xafiiska ee hawladeennada taasi oo hoos u dhigtay dardargelinta iyo fulinta hawlo qorshaysnaa. Si kastaba ha ahaatee, waxa aannu xoojinnay adeegsiga agabka Isgaarsiinta iyo teknaloojiyadda (ICT) si aanu u gudanno waajibaadkeenna.

Si aanu uga hortagno faafidda cudurka ee inta lagu gudajiro hawl-maalmeedkeenna, Xafiisku waxa uu diyaariiyay qorshe loogu diyaar garoobayo, lagagana hor-tegayo COVID-19 si loo xaqijiyo habsami u socodka hawlaha na horyaalla, sida:

- Meelmarinta iyo dhaqangelinta habraacyada COVID-19 ee ay soo saartay Wasaaradda Caafimaadku si loo xakameeyo faafidda fayraska, sida in loo hoggaansomu kala-fogaanta bulshada;
- Xafiisku waxa uu qandaraas ku bixiyay helidda adeegyo fayadhawr si si joogto ah loogu hubiyo fayadhawra dhammaan xafiisaya;
- Dhigista agab fayadhawr dhammaan irridaha laga galu Xafiiska;
- Qaybinta af-saabyo;
- Xafiisku, isaga oo kaashanaya Wasaaradda Caafimaadka, waxa uu hawladeennada u fududeeyay qaadashada tallaalka COVID-19.

Hoggaamin Toolmoon

Sare u qaadidda qaab-dhismeedka hay'adeed iyo shaqaalaysiinta, iyo in la muujiyo jihayn wax-ku-ool ah iyo hoggaamin toolmoon waxa ay shardi u tahay in si miradhal ah loo dhaqangelio qorshe walba. Tani waxa ay si gaar ah u khusaysaa maamulka oo majaraha u haya fulinta qorshaheenna istaraatijiyadeed isla markaana hubiya in shaqada hawladeennada u xilsaaran

shaqooyinka kala duwan ay helaan xog la isku hallayn karo, wakhtigedana ku timid taasi oo lagu saleeyo go'aannada la xiriira tayaynta waxqabadka iyo gaarista himilada Xafiiska.

Adeegsiga joogtada ah ee Qorshe Hawleedyada

Xafiisku waxa uu bilawga sannad walba diyaariyaa Qorshe Hawleed Sannadle ah, Qorshe Sannadeed Hantidhawr oo Guud iyo qorshayaal kale oo la xiriira hawlaha Xafiiska. Qorshayaashan, oo laga soo dhambalay Qorshaheenna Istaraatijiyyadeed, waxa ay muhiim u yihiin hagidda dhammaan hawladeennada Xafiiska maaddaama ay cayimaan cidda, goorta iyo waxa ay tahay in la qabto si waafaqsan hawlaha ku cad qorshayaashaas.

Xafiisku waxa uu Qorshe Hawleedka Sannadaha ah u adeegsadaa agaasinka taageerada deeq-bixiyayaasha. Qorshuhu waxa uu leeyahay tilmaamayaal waxqabad oo ku lammaan ujeeddo kasta oo istaraatijiyyadeed si loo cabbiro horumarka la gaaray, wixii khaldamayna loo saxo isla markaana loo qiimeeyo natijjooyinka la xaqiijiyay.

Lasocodka iyo Qiimaynta

Lasocodka iyo qiimaynta joogtada ahi waxa ay Xafiiska Hantidhawrka Guud u oggolaanayaan in la raad-raaco horumarka laga sameeyay wax-ku-ooolnimada iyo waxtarka hawlaha la fuliyay iyada oo loo eegayo Qorshe Hawleedyada. Xafiisku waxa uu muhiimad weyn siiyaa lasocodka iyo qiimaynta maxaa yeelay waxa ay taasi xoojinaysaa gundhingga maaraynta natijjada. Haddii si joogto ah loola socon waayo hawlaha socda, waxa aan suurtagal noqonayn jaangoynta horumarka la gaaray iyo in la qaado tallaabooyin lagu saxayo wixii khaldamay. Kulammo u dhexeeya waaxaha kala duwan ee Xafiiska ayaa si joogto ah loo qabtay intii sannadku socday si looga warqabo horumarka loolana socdo fulinta hawlaha kala geddisan ee harsan.

Samaynta Qiimayn joogto ah

Qiimayntani waxa ay noo suurtagelinaysaa jaangoynta ilaa heerka lagu guulaystay dhaqangelinta istaraatijiyyadda iyo inaan dhexdeenna iskula xisaabtanno xaqiijinta yoolasha la damacsan yahay in la xaqiijiy.

Tallaabooyin Isla-xisaabtan iyo Warbixinta Waxqabadka

Worbixinno ka tarjumaya waxqabadka Xafiiska ayaa si sannadle ah loo soo saaraa iyada oo lala wadaagayo dhinacyada ay khusayso. Sannadaha soo socda, warbixinnadan waxa la qorshaynayaa in lagu daro

Hannaanka Maarataynta Xogta ee Xafiiska Hantidhawrka Guud. Lasocod sannadle ah ayaa sidoo kale la samaynayaa iyada oo loo marayo Hannaanka Tayaynta Awoodda Hay'adeed.

Si loo xooojiyo miqyaaska iyo cabbirka waxqabadka, waxa lagu dadaalaa korjoogtaynta iyo dib u eegista shaqada hawladeennada inta ay socoto baarista hantidhawrka si loo xaqiijiyo in gunaanadka la gaaray uu yahay mid wata caddaymo hantidhawr oo ku filan. Tan waxa looga dan leeyahay in lagu hubiyo caddaaladnimada iyo dheellitirnaanta warbixinnada iyo in la hubiyo u hoggaansanaanta siyaasadaha Xafiiska iyo halbeegyada mihnaadeed.

Xafiisku waxa uu sidoo kale leeyahay hannaan isla-xisaabtan oo la xiriira waxqabadka kaasi oo laga baaraan-degay si loo helo waxqabad wadareed oo sarreya taasi oo keenaysa ko u qaadidda isla-xisaabtanka. Xafiisku waxa uu leeyahay:

- f. a.Kamarooyin amni oo dhammaan hawladeennada siyya dareen kalsoonni oo la xiriira amniga goobta;
- g. b. Nidaam xaadirin oo maalinle ah iyada oo la adeegsanayo agabka casriga ah ee baayo-mitrigga (suulka iyo indhaha): tani waxa ay kor u qaadday isla-xisaabtanka shahsiga ah ee hawladeennada ee la xiriira imaanshaha shaqada iyada oo wakhtiga la ilaalinayo, maaraynta shaqada hawladeennada iyo dhiirrigelinta daahfurnaan joogto ah iyada oo isla jeerkaasna sare loo qaadayo dhaqanka shaqada ee xafiiska; iyo
- h. c.Qabanqaabada kulammo bille, saddex biloodle iyo sannadle ah oo u dhexeeya waaxaha Xafiiska.

3. WARBIXINNADA BAARISTA EE LA SOO SAARAY 2021

3.1. Warbixinta Baarista U Hoggaansanaanta Sharciga

Sannadkii 2021, XHGQ waxa uu sannadkii saddexaad si joogto ah u soo gudbiyay Warbixinta U Hoggaansanaanta Sharciga. Dib u dhicii ku yimi soo gudbinta Warbixintan waxa qaybta ugu weyn ku lahaa saamaynta Covid19. Gaar ahaan, iyada oo loo aanaynayo faafidda cudurkan saf-marka ah, xafiiska waxa u suurtageli weydey inuu daboolo dhammaan hay'adaha Dowlaadda Federaalka

Soomaliya. Sidaasi awgeed, iyada oo lagu salaynayo qiimaynta dhanka halista ee la xiriirta hantidhawrka, Xafiisku waxa uu mudnaanta siiyay shan iyo labaatan (25) kamid ah wasaaradaha ugu muhiimsan, waaxaha iyo wakaaladaha iyo saddex (3) safaaradood oo dalku leeyayah.

Ujeeddada baarista hantidhawrku waxa uu ahaa in la xaqiijiyo isla-xisaabtanka iyo daahfurnaanta marka la maaraynayo khayraadka iyada oo si adag loogu hoggaansamayo shuruucda iyo habraacyada ay dowladdu u dejisay maamulka khayraadkan. Arrimaha xoogga la saarayay waxa kamid ahaa bixinta kharashaadka, maaraynta iibsiga, diiwaangelinta heshiisyada, furashada koontada bangi ee Bangiga Dhexe ee Soomaaliya, maaraynta hantida, iyo soo gudbinta warbixinnada maaliyadeed si baaris hantidhawr loogu sameeyo, iyo qodobbo kale.

Warbixintu waxa ay sidoo kale diiradda saartay heerka dhaqangelinta talooyinkii ku soo baxay warbixinnadii hantidhawrka ee sannadiihii la soo dhaafay taasi oo qayb ka ah dabagalka aan samaynno.

Gunaanadka warbixinta baarista hantidhawrku waxa ay hoosta ka xarriqday in hannaanka bixinta kharashaadku uu liito, maaraynta hantidu ay hoosayso, nidaamka iibsiga iyo maaraynta heshiisyaduna leeyihiin god-dalolo, iyo in habka shaqaalaha loogu asteeyo safaaradaha dalalka shisheeye aanu xoogganayn, iyo sidoo kale in dakhliga ka soo xerooda safaaradaha lagu adeegsado isla dalka safaaraddu ku taal, qaar kamid ah deeqaha iyo lacagaha deeq-bixiyayaasha oo aan la marin nidaamka dalka (sida miisaaniyadda qaranka iyo Nidaamka Maaraynta Xogta Maaliyadeed (SFMIS), iyo isla xisaabtanka ku aaddan bixinta shatiyada hubka iyo kuwa shirkadaha amniga oo hooseeya, iyo qodobbo kale. Dhammaan arrimahani waxa ay muujinayaan gaabis ka jira hannaanka xisaabaadka ee hay'adiihii baarista lagu sameeyay.

3.2. Warbixinta Baarista Maaliyadeed

Saddexdii sanno ee la soo dhaafay, Xafiiska Xisaabiyaha Guud waxa uu soo gudbiyay warbixinnada maaliyadeed ee DFS oo ay kujirto middii sannadkii dhamaad day 31-kii Diseembar 2020 iyada oo la adeegsanayo Hannaanaka Halbeegyada Caalamiga ah ee Xisaabta Dowladda (IPSAS). Markii ugu horreysay ayaa baaris hantidhawr oo maaliyadeed si wadar ah loogu sameeyay sagaal hay'adood. Tayada warbixinnada maaliyadeed waa ay hagaagtay marka la barbar-dhigo sannadiihii hore. Iyada

oo la adeegsanayo Halbeegyada Hay'adaha Caalamiga ah ee Hantidhawrka, warbixinnada maaliyadeed ee DFS ayaa baaris lagu sameeyay, waxaanna la soo saaray aragti hantidhawr oo loo gudbiyay baarlamaanka. Nuqullo kamid ah warbixinta oo ay ku lifaaqan yihiin warbixinnadii maaliyadeed ayaa sidoo kale loo gudbiyay Xafiisyada Madaxweynaha iyo Ra'iisul Wasaarah. Warbixintii hantidhawrkana waa la daabacay iyada oo ay ku lammaan yihiin warbixinnadii maaliyadeed ee baarista lagu sameeyay.

3.3. Baarista mashaariicda horumarineed ee dibadda laga maalgeliyo

Mashaariicda ay maalgeliyan Bangiga Adduunka iyo Bangiga Horumarinta Afrika si sannadle ah ayaa baaris hantidhawr loogu sameeyaa si waafaqsan heshiisyadii maalgelin ee lala galay. Sannad maaliyadeedkii 2020, Xafiisku waxa uu baaris hantidhawr ku sameeyay 23 mashruuc oo horumarineed. Baarista waxa sameeyay XHGQ isaga oo taageero ka helaya shirkado hantidhawr oo ku guulaystay qandaraaska, waxaanna xoogga la saaray warbixinnada maaliyadeed ee mashaariicda oo sannadle ah, iyo u hoggaansanaanta dhammaan qodobbadii iyo shuruudhii ku xirnaa heshiisyada deeqda iyo mashaariicda.

3.4. Baarista Gaarka ah

3.4.1. Wasaaradda Kalluumaysiga & Kharyaadka Badda

Intii lagu gudajiray sannadka, baaris hantidhawr ayaa lagu sameeyay bixinta shatiyada kalluumaysiga ee Wasaaradda Kalluumaysiga iyo Khayraadka Badda. Baaristu waxa ay diiradda saartay ilaa dhammaadkii sannadka 2020. Ujeeddada baarista hantidhawrku waxa ay ahayd in la ogaado heerka u hoggaansanaanta Wasaaradda ee Sharciga Kalluumaysiga markii ay bixinaysay shatiyada kalluumaysiga intii lagu jiray sannad maaliyadeedka 2020. Gunaanadka warbixintu waxa ay muujisay in Wasaaradda Kalluumaysiga iyo Khayraadka Baddu aanay u hoggaansamin sharciga markii ay bixinaysay shatiyada, sidaas darteedna ay u baahan tahay inay qaaddo tallaabooyinka la gudboon si wax looga qabto god-daloollada soo baxay..

3.4.2. Warbixinta Baarista Hantidhawr ee u Gaar ah Covid -19

Baaris hantidhawr oo gaar ah taasi oo lagu sameeyay hannaanka maaraynta iyo isla-xisaabtanka la xiriira lacagihii loogu talagalay la tacaalidda cudurka COVID-19. Gunaanadka warbixintu waxa ay caddaysay in hannaanka maaraynta iyo xisaab-celinta khayraadkii loogu deeqay la tacaalidda cudurka COVID-19 uu ahaa mid liita. Warbixintu waxa ay hoosta ka xarriiqday in hay'adaha DFS aanay u hoggaansamin sharciga marka la fiiryo maaraynta iyo xisaab-celinta lacagaha COVID-19, sidaas awgeedna ay u baahan tahay inay qaaddo tallaabooyinka la gudboon si wax looga qabto god-daloollada soo baxay.

si loo xaqijiyo dhaqangalka taloooyinka hantidhawrka iyo in warbixinnadu ay saamayn ku yeeshaan Hab-maamulka iyo Isla-Xisaabtanka;

- iv. Shaqaalaysiinta hawladeenno iyo maamul shaqada u qalma oo xirfad leh;
- v. Helidda kaabayaal iyo awood teknaloojiyadeed (ICT) si loo fududeeyo hawlaha Xafiiska;
- vi. Wax-ka-beddelka hannaanka qaddiimka ah ee uu Xafiisku hadda ku hawlgalo;
- vii. Wax-ka-beddelka hannaanka qaddiimka ah ee uu Xafiisku hadda ku hawlgalo.

4. HORUMARKA IYO NATIIJOOVINKA YOOLASHA ISTARAATIJIYADEED EE 2021

4.1. Yoolasha Guud ee Qorshaha Istaraatijadeed

Qorshaheenna Istaraatijiyadeed ee labada sanno (2021-2022) waxa uu u gogol-xaarayaa xaqijinta hiigsigeenna iyo himiladeenna oo ah kuwo khaas ah, la cabbiri karo, la xaqijin karo, maangal ah isla markaana wakhtiyaysan. Yoolasha istaraatijiyadeed waxa ay jidaynayaan tallaabooyinka muhiimka ah ee aan aaminsannahay inay lagama-maarmaan u yihiin gaarista hiigsigeenna iyo himiladeenna. Dhaqangelinta hawlaha la qorsheeyay ee Qorshaheenna Istaraatijiyadeed waxa hagaya maamulka sare ee Xafiiska, waxaana gundhig u ah in la helo ka-qaybgal ballaaran, iyo xiriir iyo wadatashi lala yeesho hawladeennada ay khusayso.

Lixda yool ee Xafiisku waa:

- i. Diyaarinta warbixinno tayadoodu sarrayso, wakhtiyaysan, waaqici ah, waafaqsanna halbeegyada caalamiga ah;
- ii. Xoojinta Hab-Maamulka Gudaha ee Xafiiska Hantidhawraha Guud si loo bixiyo adeegyo hantidhawr oo wax-ku-ool ah;
- iii. Xoojinta warfaafinta iyo xiriirkabahwadaagteenna

4.2. Yoolka 1aad: Diyaarinta warbixinno tayadoodu sarrayso, waqtiyaysan, waaqici ah, waafaqsanna halbeegyada caalamiga ah

Si uu u guto waajibkiisa dastuuriga ah, una bixyo adeegyo hantidhawr oo tayadoodu sarrayso, Xafiiska Hantidhawrka Guud waxa uu meelmariyay adeegsiga Halbeegyada Hay'adaha Caalamiga ah ee Hantidhawrka (ISSAIs). Hannaankan waxa loo doorbiday si loo xaqijiyo adeegsiga halbeegyada, hagayaasha, hababka, agabyada iyo farsamooyinka muhiimka ah. Laga soo bilaabo 2019, Xafiisku waxa uu horumar la taaban karo ka sameeyay adeegsiga hannaankan marka uu samaynayo dhammaan baarista hantidhawr iyada oo kooxda shaqadaas u xilsaaran lagu tababbarayo lagana faa'idaysanayo khibradda la-taliyayaasha caalamiga ah.

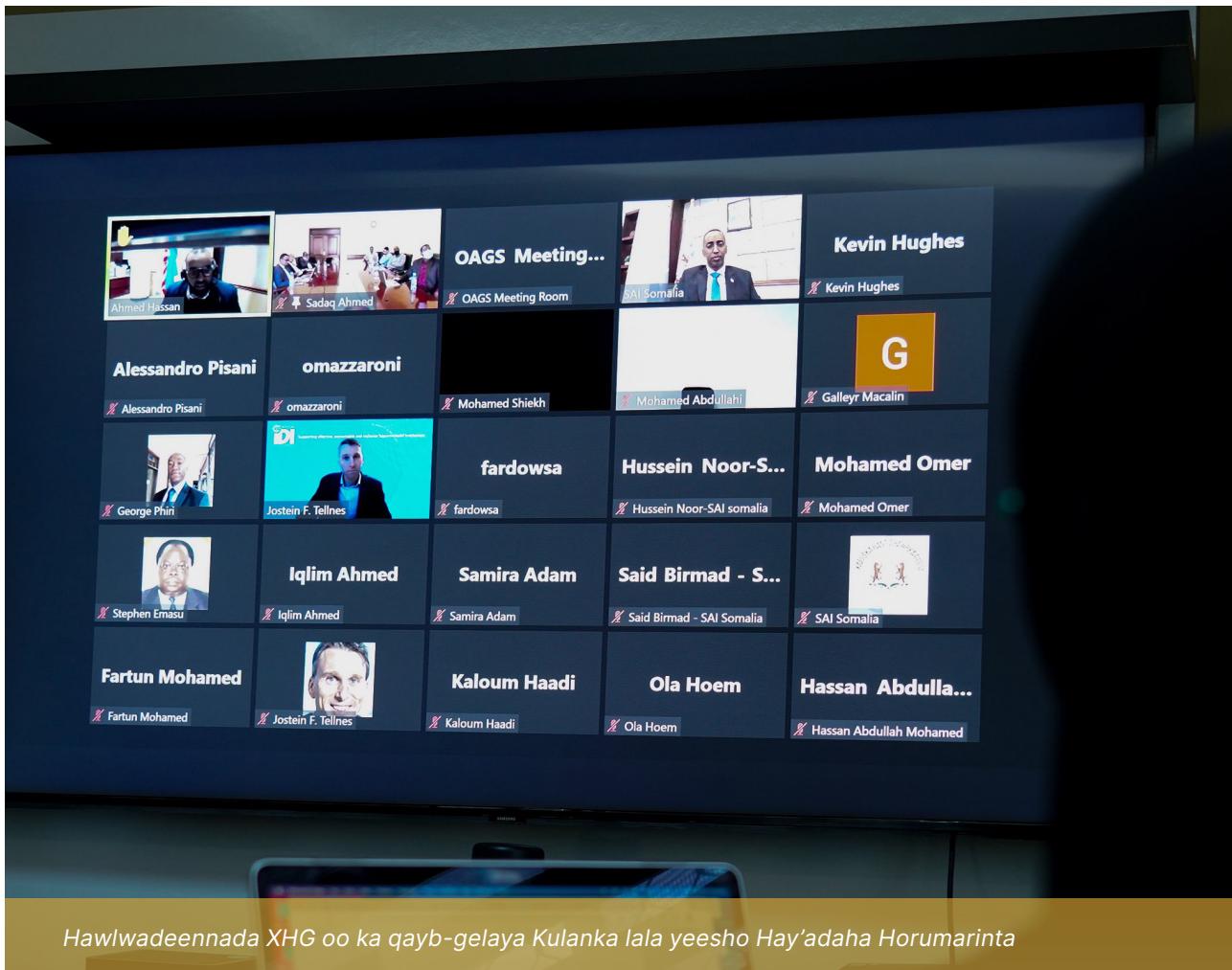
Mid kamid ah arrimaha muhiimadda koowaad sannadihiii la soo dhaafay u lahaa Xafiiska Hantidhawrka Guud waa in la kordhiyo hay'adaha iyo qodobbada lagu sameeyo baarista maaliyadeed iyo u hoggaansanaanta sharciga, iyo in sare loo qaado tayada warbixinnda baarista hantidhawrka. Sida lagu soo bandhigay cutubka 3aad, horumarka ugu weyn waxa laga sameeyay gudbinta warbixinnda baarista iyada oo hannaankaas caalamiga ah la adeegsanayo. Sannadkii 2021, tiro hantidhawrayaal ah ayaa waxa tababbar siiyay khubarro iyo la-taliyayaal iyada oo diiradda la saarayo u hoggaansanaanta halbeegyada caalamiga ah.

Siwaafaqsan Qorshe Sannadeedka Hantidhawrka, Xafiisku waxa uu baaris hantidhawr oo dhanka u hoggaansanaanta sharciga ah ku sameeyay 25 hay'adeed isaga oo soo saaray Warbixin Hantidhawr oo dhanka u hoggaansanaanta sharciga ah. Sidoo kale waxa baaris hantidhawr lagu sameeyay warbixinnda maaliyadeed ee Dowladda Federaalka Soomaaliya ee uu soo gudbiyay Xafiiska Xisaabiyyaha Guud iyada oo la soo saaray aragti hantidhawr. Hagaha Baarista Maaliyadeed iyo Hagaha Baarista u Hoggaansanaanta Sharciga ayaa lagu daray barnamijka S-SEAT, waxaana la qabtay tababbar heerkisu sarreeyo.

Jadwalka 1aad waxa uu soo bandhigayaa faahfaahin la xiriirta horumarka laga sameeyay ujeeddo walba oo qayb ka ah Yoolka 1aad

Ujeeddada	Heerka Dhaqangelinta ee Dhammaadka 2021	Faallooyin loogu talagalay 2022
Hannaan loogu talagalay qorshaynta hantidhawrka sannadlaha ah ayaa la yagleel, loona hoggaansamay	<p>Qorshe Sannadeedka Hantidhawrka oo loogu talagalay 2021 ayaa la diyaariiyay iyada oo la adeegsanayo habraac ku salaysan hagayaasha hantidhawrka ee XHGQ. Waxa lasocod joogto ah iyo dabagal lagu sameeyay dhaqangelinta qorshaha guud ee hantidhawrka inta lagu gudajiro sannadka.</p> <p>Baaris kasta oo hantidhawr oo la sameeyay, waxa loo diyaariiyay qorshayaal faahfaahsan oo hantidhawr kuwaasi oo hagaya hannaanka hantidhawrka.</p>	<p>Qorshe Sannadeedka Hantidhawrka oo loogu talagalay sannadka 2022 ayaa sidoo kale la dhammaystiray lana ansixiyay.</p> <p>Sida ku cad Qorshe Sannadeedka Guud ee Hantidhawrka sannadka 2022 ee la ansixiyay, qorshayaasha hantidhawrka ee gaarka ah waxa diyaarinaya kooxo hantidhawrayaal ah oo la xulay</p>
Adeesiga hagayaasha ku salaysan halbeegyada caalamiga ah marka la samaynayo baarista hantidhawrka u hoggaansanaanta sharciga	<p>Wax-ka-beddelka iyo Tarjumidda hagayaasha maaliyadda iyo u hoggaansanaanta sharciga oo lagu qoray luuqadaha Soomaaliga iyo Ingiriisiga ayaa la dhammaystiray. Baaristii hantidhawrka ee sannadlaha ah ayaa la sameeyay lana daabacyad iyada oo la isticmaalayo qorshe sannadeedka baaristahantidhawrka iyo warbixinna.</p> <p>Xafiiska Hantidhawrka Guud waxa uu ka qayb-qaatay talooyinka dhanka farsamada ee uu sannad walba baa-hiyo ururka AFROSAI-E iyo tababaradii kale ee gobolka ka dhacay. Kulammadu waxa ay u qabsoomeen habka fogaan-aragga, saamaynta covid-19 awgeed.</p> <p>Tababbar sare oo ku saabsan Hagaha Baarista Maaliyadeed ayaa loo qabtay hantidhawrayasha si loo baro adeegsigiisa.</p>	<p>Warqadaha shaqada ee Hagaha Baarista Maaliyadeed iyo Hagaha Baarista U Hoggaansanaanta Sharciga ayaa la dhammaystiray iyada oo lagu daray nidaamka hantidhawrka ee elektarooningga ah (S-SEAT).</p> <p>Tababbar dheeraad ah oo ku aaddan Hagaha Baarista U Hoggaansanaanta Sharciga ayaa la qabdan doonaa horraanta sannadka 2022.</p>
Hagaha Baarista Gaarka ah oo la meelmariyay lana dhaqangeliyay	<p>Waxa baaris hantidhawr oo gaar ah lagu sameeyay Wasaaradda Kalluumaysiga iyo Khayraadka Badda iyo COVID-19 (Wasaaradda Caafimaadka)</p> <p>Baaris forensiko oo tijaabo ah ayaa la sameeyay iyada oo lagu tababaranyo dabbaqidha Hagaha Baarista Gaarka ah ee Xafiiska Hantidhawrka Guud.</p> <p>Baarista Hantidhawrka Gaarka ah waxa dib loogu dhigay 2022.</p>	<p>Jihayn khubarro iyo taageero la xiriirta hannaanka loo sameeyo hantidhawrka gaarka ah ayaa la qorsheeyay in fuliyo qaybta hore ee sannadka 2022.</p> <p>Tababbarka hantidhawrka gaarka ah ee tijaabada ah ayaa la qorsheeyay in la sameeyo 2022 ka dib markii dib loo dhigay sannadkii 2021.</p> <p>Tababbar loogu talagalay hantidhawrayaal la soo xulay kuwaasi oo tababbarka u samayn doona hawladeennada kale ee qaybta hantidhawrka gaarka ah ayaa la qorsheeyay inay bilawdaan 2022.</p>

Ujeeddada	Heerka Dhaqangelinta ee Dhammaadka 2021	Faallooyin loogu talagalay 2022
Xoojinta aqoonta Nidaamka Maaraynta Xogta Maaliyadeed (SFMIS) iyo tayaynta awoodda nidaamyada Isgaarsiinta iyo Teknaloojiyadda	<p>Waxa tababbar loo sameeyay tiro la soo xulay oo kamid ah kooxda hantidhawrayaasha Isgaarsiinta iyo Teknaloojiyadda si fahan ay uga helaan nidaamka casriga ah ee lagu maamulo maaliyadda Soomaaliya.</p> <p>Qorshaynta in la bixiyo qandaraas dibadda ah oo la xiriira baarista nidaamka xogta (IS) ee Nidaamka Maaraynta Xogta Maaliyadeed ayaa la dhammaystiray, hannaanka qandaraas siinta shirkadda ayaana la bilaabay ka dib markii la gudbiyay Tixraaca Shuruudda shaqada.</p>	<p>Qorshayaasha ugu muhiimsan ee 2022 waxa kamid ah:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Samaynta baarista nidaamka xogta (IS) ee Nidaamka Maaraynta Xogta Maaliyadeed b. Samaynta baaris la xiriirta halista ka jirta Isgaarsiinta iyo Teknaloojiyadda hay'ad gaar ah taasi oo qayb ka ah baarista sannadlaha ah. Taasi waxa ay ka dhigan tahay in la helo Khabir ku takhasusay aqoonta la xiriirta Isgaarsiinta iyo Teknaloojiyadda; c. Ka-qaybgalka kulammada xog isweydaarsi ee uu soo saaro ururka AFROSAI-E iyo tababbarada kale ee la xiriira hantidhawrka ku salaysan teknaloojiyadda.
Hannaanka tayadhawrka oo la dejiyay lana dhaqangeliyay	Tababbar ayaa loo sameeyay kooxda tayadhawrka ee Xafiiska, iyada oo khubarradu taageero jihayn oo dhanka shaqada ah siisay.	<ul style="list-style-type: none"> a. Yagleelidda Xafiiska Tayadhawrka; b. Ka-qaybgalka tababbarrada kale ee tayadhawrka ee 2022 oo la qorsheeyay.
Hubinta Tayadhawrka	Waxa la diyaariiy siyaasadda tayadhawrka, la dejiyay qorshe hawleed ku salaysan talooyinka warbixintii tayadhawrka ee uu sameeyay ururka AFRO-SAI-E sannadkii 2021.	<ul style="list-style-type: none"> a. Dhammaystirka iyo dhaqangelinta qorshe hawleed la xiriira talooyinka Warbixinta Tayadhawrka.
Ilaa xaddiga la dhaqangeliyay talooyinka hantidhawrka waxa si cad loogu muujiyaa warbixin sannadeedka hantidhawrka	<p>Dejinta habraacyada hantidhawrka ee dabagalka dhaqangelinta talooyinkii baarista hantidhawrka ee hore.</p> <p>Warbixinna hantidhawrka oo lagu daray qayb diiradda saaraysa heerka dhaqanelinta ee talooyinkii hore.</p>	<p>Sii wadista dabagalka hantidhawrka iyo xaqijinta in warbixinna hantidhawrka lagu daro qayb u gaar ah arrintaas.</p>

4.3. Yoolka 2aad: Xoojinta Hab-Maamulka Gudaha ee Xafiiska Hantidhawraha Guud si loo bixiyo adeegyo hantidhawr oo wax-ku-ool ah

Yoolkan waxa looga dan leeyahay xoojinta hab-maamulka gudaha ee Xafiiska si sare loogu qaado bixinta adeegyo hantidhawr oo wax-ku-ool ah isla markaana waxtar leh iyo adkaynta wada-shaqaynta Xafiisku la leeyahay Hantidhawrayasha Guud ee DXDF iyo xiriirka hay'adaha. Xoojinta hab-maamulka guduuh waxa ay keenaysaa in maamulka Xafiisku noqdo mid taageeraya gaarista ujeeddooyinka istaraatijiyyadeed, hawlgal, maaliyadeed iyo u hoggaansanaanta sharciga. Tani waxa ay lagama-maarmaan u tahay muujinta shaqada aan qabanno, kor u qaaddidda wacyiga dhinacyada kala duwan ee ku aaddan hantidhawrka, iyo inay sare u qaaddidda dhaqangelintooda iyo in horumarka arrintaas laga gaaro uu u gudbo heerarka sare.

Xafiiska waxa sannadkii 2021 u suurtagashay xoojinta dhinacyo kala duwan oo la xiriira hab-maamulka gudaha:

- i. Diyaarinta Qorshe Hawleed Sannadle ah oo loogu talagalay 2021 iyo 2022;
- ii. Soo saarista warbixinno saddex biloodle ah oo muujinaya horumarka laga sameeyay fulinta Qorshe-hawleedka;
- iii. Diyaarinta Warbixinta Waxqabad Sannadeedka 2021;
- iv. Hirgelinta qorshe hawleedyada sannadlahaa ah oo ay qayb ka yihiin hannaan lagu cabbirayo horumarka laga sameeyay Qorshaha Istaraatijiyyadeed;
- v. Diyaarinta siyaasado iyo mabaadi' la xiriira hoggaaminta iyo xiriirka gudaha Xafiiska;

Jadwalka 2aad waxa uu soo bandhigayaa faahfaahin la xiriirta horumarka laga sameeyay ujeeddo walba oo qayb ka ah Yoolka 2aad

Ujeeddada	Heerka Dhaqangelinta ee Dhammaadka 2021	Faallooyin loogu talagalay 2022
Xoojinta Maarataynta Waxqabadka	<p>Waxa la dhammaystiray, la daabacay, lana faafiyay warbixinta waxqabad sannadeedka 2021.</p> <p>Waxa la hirgeliyay qorshe hawleedyada sannadlaha ah oo ay qayb ka yihiin hannaan lagu cabbirayo horumarka laga sameeyay Qorshaha Is-taraatijiyadeed.</p> <p>Waxa saddexdii biloodba la soo saaraa warbixinno Xafiiska dhexdiisa ah oo maamulku kula soconayo waxqabadka la xaqiijiyay.</p> <p>Waxa la qabtay kulammo sannadle iyo lix biloodle ah oo lala yeeshay hay'adaha horumarinta.</p> <p>Waxa la soo saaray Warbixinta Waxqabad Sannadeedka 2021.</p> <p>Waxa la diyaariyay lana daabacay Qorshe Hawleedka 2022.</p>	Warbixinnada gudaha ee Xafiiska waa la sii horumarin doonaa, Qorshe Hawleedka cusub ee 2022 waxa ku xusan badanka hawlaha weli socda ee la qorsheeyay 2021.
Isbeddel xooggan oo maamul ayaa la sameeyay, iyada oo la hirgeliyay qaab-dhismeed hay'adeed oo cusub kaasi oo loogu talagalay XHGQ	<p>Waxa la diyaariyay qabyo-qoraal muujinaya qaab-dhismeedka hay'adeed oo aan wadan faahfaahin ku filan.</p> <p>Siyaasadaha Qorsheynta iyo Maarataynta Halista ayaa la dhammaystiray balse waxa ay sugayaan ansixinta Hantidhawraha Guud.</p> <p>Waxa la diyaariyay siyaasado iyo mabaadi' la xiriira hoggaaminta iyo xiriirka gudaha Xafiiska.</p>	<p>In kasta oo la dhammaystiray diyaarinta qaab-dhismeedka hay'adeed ee Xafiiska haddana waxa weli dhimman faahfaahin sal iyo baar ah oo ay ku xusan yihiin faahfaahinta shaqooyinka.</p> <p>Siyaasadaha Qorshaynta iyo Maarataynta Halista ayaa la dhammaystiray balse waxa ay sugayaan ansixinta Hantidhawraha Guud.</p> <p>Dhaqangelinta qaab-dhismeedka hay'adeed ee cusub ayaa qorshaysan marka la saxiixo Xeerka Hantidhawrka.</p>
Xoojinta hufnaanta gudaha	Waxa dhammaan hawladeennada hantidhawrka loo qabtay tababbar wacyigelin oo ku saabsan Xeerka Anshaxa iyo Foomamka Diiwaanka Hantidhawrka.	

4.4. Yoolka 3aad: Xoojinta warfaafinta iyo xiriirkka bahwadaagteen-na si loo xaqijiyo dhaqangalka talooyinka hantidhawrka iyo in warbixinnadu ay saamayn ku yeeshaan Hab-maamulka iyo Is-la-Xisaabtanka

Xiriirkka iyo warfaafinta wax-ku-oolka ah waxa ay qayb ka geystaan sare u qaadidda ka-qaybgalka iyo talabixinta dhammaan dhinacyada ay shaqadu khusayso ee heerarka kala duwan. Dadaalka, isfahanka, iskaashiga, wada-shaqaynta iyo xiriirku waxa ay lagama-maarmaan u yihiin hubinta in talooyinka hantidhawrka sida ay yihiin loo dhaqangeliyo iyo in warbixinnadu ay saamayn ku yeeshaan isla-xisaabtanka. Taasi waxa ay sidoo kale qayb ka qaadanaysaa in la ogaado lana maareeyo halista gudaha ee soo ifbixi karta. Sidaasi si lamid ah, tani waxa ay gundhig u noqonaysaa iskaashiga iyo xiriirkka lala leeyahay DXDF, iyo helidda aragtiyo hantidhawr oo cad isla markaana midaysan, taasi oo sare u qaadaysa isla-xisaabtanka iyo daahfurnaanta marka miisaaniyadda dowladda loo adeegsanayo bixinta adeegyada dadweynaha.

Sannadkii 2021, guulaha ugu waaweyn ee la gaaray waxa kamid ah diyaarinta iyo soo bandhigidda warbixin qiimayn ah oo ay iska kaashadeen XHG iyo DXDF iyo labo tababbar oo loo qabtay hantidhawrayaasha DXDF, dhammaystirka siyaasadda xiriirkka iyo warfaafinta oo uu saxiixay Hantidhawraha Guud, joogtaynta adeegsiga websaydka iyo qabashada kulan aqoon isweydaarsiga oo sannadle ah kaasi oo dhacay dhammaadkii Diseembar ayna ka qaybgaleen hawladeennada XHG iyada oo hantidhawrayaasha DXDF uga qayb-galeen qaab fogaan-arag ah

Jadwalka 3aad waxa uu soo bandhigayaa faahfaahin la xiriirta horumarka laga sameeyay ujeeddo walba oo qayb ka ah Yoolka 3aad

Ujeeddada	Heerka Dhaqangelinta ee Dhammaadka 2021	Faallooyin loogu talagalay 2022
Xoojinta xiriirka lala leeyahay dhinacyada kala duwan sida Baarlamaanka, Garsoorka, Xafiiska Madaxweynaha iyo Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha	Dib u eegista iyo dhammaystirka siyaasadda xiriirka iyo warfaafinta oo uu saxiixay Hantidhawraha Guud.	<p>Taageero farsamo ayaa la siiyay Guddiga Miisaaniyadda ee Baarlamaanka oo ku saabsan qiimaynta warbixinnda baarista hantidhawrka ee kulammada Baarlamaanka 2022.</p> <p>Qabashada kulan sannadeed lala yeelanayo Baarlamaanka iyo daneeyayaasha kale sida warbaahinta, aqoonyahanka, iwm. oo dib loogu dhigay 2022.</p> <p>Kulammo aqoon isweydaarsi oo loo qabtay Agaasimayaasha Guud, Agaasimayaasha Maaliyadda iyo Hantidhawrayaasha Gudaha ka dib soo saaristii warbixinnda baarista hantidhawrka. Diyaarinta warbixinnda maaliyadeed waxa uu noqon doonaa mawduuca ugu muhiimsan. Kulammo aqoon iyo khibrad isweydaarsi oo u dhexeeya Xafiiska iyo garsoorka ayaa dib loo dhigay iyada oo la qaban doono 2022.</p>
Xoojinta xiriirka iyo iskaashiga lala leeyahay Xafiisyada Hantidhawrka ee Dowladaha Xubnaha ka ah Dowladda Federaalka	Kulammo xog isweydaarsi ayaa qabsoomay 2021.	<p>Fududaynta boeqashooyin isweydaar ah oo loogu talagalay hawl-wadeennada Xafiiska Hantidhawrka Guud iyo kuwa Xafiisyada Dowladaha Xubnaha ka ah Dowladda Federaalka oo dib loo dhigay, lana qorshesay inay qabsoomaan 2022.</p> <p>Xafiiska Hantidhawrka Guud waxa uu hadda Dowladaha Xubnaha ka ah Dowladda Federaalka kala shaqaynayaa qabsoomidda tababbaro ku saabsan shuruucda hantidhawrka oo la qabanayo 2022.</p> <p>Sare u qaadidda fursadaha shaqo ku tababbaris ee u dhexeeya XHGQ iyo kuwa DXDF oo qorshaysan inay qabsoomaan 2022.</p>
Baahinta warbixinnda iyo xogta Xafiiska	<p>Akaademyadda Xafiiska Hantidhawrka Guud waxa ay billawday soo saarista iyo diyaarinta agab waxbarasho oo lagu sharraxayo muhiimadda hantidhawrka iyo isla-xisaabtanku u leeyihiin dadweyanha.</p> <p>Tababbar ku saabsan xiriirka iyo warfaafinta ayaa loo sameeyay qaar kamid ah hawl-wadeennada Xafiiska (Agaasimayaasha iyo Madax-qaybeedyada).</p> <p>Khibrad isweydaarsi iyo tababbaro wadajir ah oo ku saabsan qorshaynta hantidhawrka, hannaanka hantidhawrka iyo hagayaasha, maamulka istaraatijiyyadeed, xiriirka dhinacyada iyo maaraynta shaqaa-laha ayaa qabsoomay.</p>	<p>Soo saarista iyo baahinta muuqaallo dokumentari ah oo la xiriira mawduucyo la soo xulay kuwaasi oo gudbinaya xog waxtar leh si sare loogu qaado wacyiga dadweynaha ee ku aaddan shaqada Xafiiska, sida guulihii la gaaray iyo hawlaha qorshaysan in la qabto 2022.</p> <p>Diyaarinta qorshe iyo hannaan lagu fududeeyo tarjumidda iyo midaynta dokumentiyo kala duwan oo muhiim u ah DXDF, DFS iyo XHGQ, sida xeerarka, shuruucda, siyaasadaha, qorshayaasha, hagayaasha-shaqadan oo dib loo dhigay lana qorshesay inay qabsoonto 2022</p>

Hawladeennada XHG oo ka qayb-gelaya Aqoon Isweydaarsi ku saabsan Maamulka Shaqaalaha oo ka dhacay Mombasa, Kenya

4.5. Yoolka 4aad: Helidda hawladeenno iyo maamul shaqada u qalma oo xirfad leh

Muhiimaddeenna koowaad waa in la tayeyeo hawladeennada XHGQ si ay shaqada baarista si xirfadi ku dheehan tahay u gutaan, una hoggaansamaan Xeerka Hab-dhaqanka iyo Halbeegyada Hay'adaha Caalamiga ah ee Hantidhawrka (ISSAIs).

Horumarka ugu weyn ee sannadkii 2021 laga sameeyay dhaqangelinta Barnaamijka Kobcinta Xirfadeed ee hawladeennada waa xulidda 21 hantidhawre oo laga diiwaangeliy barnaamijka Waxbarashada Xirfadeed ee Hantidhawrayasha (PEASA-P). Barnaamijkan caalamiga ah oo loogu talagalay hantidhawrayasha waxa uu sare u qaadayaa kartida hawladeennada ee baarista maaliyadeed iyo u hoggaansanaanta sharciga.

Jadwalka 4aad waxa uu soo bandhigayaa faahfaahin la xiriirta horumarka laga sameeyay ujeeddo walba oo qayb ka ah Yoolka 4aad

Ujeeddada	Heerka Dhaqangelinta ee Dhammaadka 2021	Faallooyin loogu talagalay 2022
Kobcinta Xirfadaha Shaqaalaha	<p>Waxa hawladeen walba oo ka tirsan XHGQ loo diyaariiy Qorshaha Kobcinta Xirfadeed.</p> <p>Waxa la diyaariiy lana dhaqangeliy habraacyo iyo qoraal macluumaad oo loogu talagalay hawladeennada cusub.</p> <p>Siyaasadda Shaqaalaha ayaa la dejiyay, waxaana saxiixay Hantidhawraha Guud.</p> <p>Hawladeennada Waaxda Shaqaalaha ee Xafiiska ayaa ka qayb-galay kulan aqoon isweydaarsi oo heer gobol ah uuna soo qabbaabiyyay ururka AFROSAI-E. Tababbarku waxa uu diiradda saarayay mawduucyada muhiimka ah ee la xiriira maamulka shaqaalaha.</p>	<p>Qorshaha kobicinta xirfadaha shakhsiyeed waxa la diyaariiy 2021, waxaana la dhaqangelinaya 2022.</p>
Barnaamijka Tababbarka iyo Kobcinta Xirfadeed oo la fuliyay.	Koorsooinka kobcinta xirfadeed (hoggaaminta, aqoonta, tababbarka, iyo shahaadooyinka hantidhawrka) ayaa la qorsheeyay balse weli miisaaniyad looma helin, lamana fulin.	Xaqijinta in qoondo maaliyadeed loo helo ka qaybgalka hawladeennada ee koorsooinka kobcinta xirfadeed oo xoogga la saari doono 2022.

Yoolka 5aad: Helidda kaabayaal iyo awood teknaloojiyadeed (ICT) si loo fududeeyo hawla Xafiiska

Mid kamid ah yoolasha ugu weyn ee XHGQ waa in la helo kaabayaal iyo awood teknaloojiyadeed si looga jawaabo caqabada dhanka isgaarsiinta iyo teknaloojiyadda ee ka dhalanaya hannaanka sida xawliga ah isu beddelaya ee ku xeeran hantidhawrka iyo in sida ugu wanaagsan looga faa'idaysto nidaamyada isgaarsiinta iyo teknaloojiyadda. Xafiisku waxa uu hubiyaa helidda kaabayaal xoojinaya awoodda Xafiiska ee baarista iyo in la helo nidaamyo kambayutarka ku salaysan oo lagu maareeyo baarista hantidhawrka, laguna maamulo habsami u socodka shaqada.

Sannadkii 2021, Xafiiska Hantidhawrka Guud waxa uu kor u qaaday adeegsiga agabyada casriga ah ee shirarka habka muuqaalka ah looga qayb-galo kaasi oo looga faa'idaystay fulinta hawla Xafiiska intii uu socday cudurka COVID-19. Waxa intaasi dheer in guul kale oo la soo hooyay sannadkii 2021 ay ahayd shaqaalaysiinta la-taliyayaal dheeraad ah oo ku takhasusay teknaloojiyadda si loo xoojiyo awoodda teknaloojiyadeed ee gudaha, istaraatijiyyadda teknaloojiyaddana loogu saleeyo qorshaha istaraatijiyadeed ee Xafiiska, loona hirgeliyo agabka barnamijka S-SEAT, oo ay qayb ka tahay in dhammaan hantidhawrayaasha lagu tababbaro adeegsigiisa.

Jadwalka 5aad waxa uu soo bandhigaya faahfaahin la xiriirta horumarka laga sameeyay ujeeddo walba oo qayb ka ah Yoolka 5aad

Ujeeddada	Heerka Dhaqangelinta ee Dhammaadka 2021	Faallooyin loogu talagalay 2022
Xoojinta Awoodda Teknaloojiyadeed (ICT)	<p>Siyaasadda isgaarsiinta iyo teknaloojiyadda ayaa la diyaariiy, wax-aana saxiixay Hantidhawraha Guud.</p> <p>Waxa la shaqaalaysiyyay la-taliye isgaarsiinta iyo teknaloojiyadda ku takhasusay si uu u kobciyo adeegsiga teknaloojiyadda ee Xafiiska.</p> <p>Waxa laga qaybgalay barnamijya-da tababbarka teknaloojiyadda ee AFROSAI-E.</p>	<p>Shaqaalaysiinta 2 sarkaal oo ku takhasusay Nashqadaynta Websaydyada iyo Maamulka Kaydka Xogta, haddii miisaaniyad loo helo.</p>

Ujeeddada	Heerka Dhaqangelinta ee Dhammaadka 2021	Faallooyin loogu talagalay 2022
<p>Helidda qalab teknaloojiyadeed (ICT) iyo nidaamyo lagu maamulo xogta.</p>	<p>Xafiisku waxa uu soo iibsaday oo diiwaangeliyay tiro kambayuutarro iyo laabtoobbo isugu jira, in kasta oo weli loo baahan yahay laabtoobbo dhereaad ah.</p> <p>Nidaamka lagu kaydiyo xogta oo la xoojiyay iyada oo la soo gaday kaydii loo baahnaa (cloud).</p> <p>Waxa tababbaro loo sameeyay hawl Wadeennada kaasi oo ku saabsan adeegsiga kambayuurrada iyo nidaamka cusub.</p>	<p>Sare u qaadidda Nidaamyada lagu maamulo Xogta (IMS) sida kuwa loogu talagalay lasocodka iyo dabagalka, jadwalaynta shaqada hantidhawrka, iyo Maamulka Shaqa-alaha</p>
<p>Hirgelinta nidaam elektaroonig ah oo hantidhawr (S-SEAT)</p>	<p>Waxa la xoojiyay kaabayaasha teknaloojiyadeed ee Xafiiska si loo tageero adeegsiga nidaamka S-SEAT.</p> <p>Hirgelinta barnaamijka S-SEAT, oo ay qayb ka tahay tababbar ku saabsan adeegsigiisa oo loo sameeyay dhammaan hantidhawrayaasha.</p> <p>Rakibaadda iyo ka shaqaysiinta barnaamijka S-SEAT oo la qorsheeyay in hirgelintiisa la sii dardargeliyo sannadka 2022.</p>	
<p>Horumarinta xafiisyada iyo qalabka Hantidhawrka.</p>	<p>Waxa la qorsheeyay lana fuliyay dayactirkha xafiisyada XHGQ.</p>	<p>Waxa la diyaariiyay siyaasad dhammaystiran oo ku aaddan maaraynta hantida iyo iibsiga, iyada oo sidoo kale dib u casriyayn lagu sameeyay xafiiska sida dayactirkha goobaha waxyeelladu soo gaartay, rinjiyeenta iyo qurxinta.</p> <p>Casriyeynta iyo kordhinta hantida maguurtada ah ee Xafiiska.</p>

4.6. Yoolka 6aad: Wax-ka-beddelka hannaanka qaddiimka ah ee uu Xafiisku hadda ku hawlgaloo

Waaxda Sharciga ee XHGQ waxa ay talooyin sharci si joogto ah ula wadaagtaa Hantidhawraha Guud iyo Xafiiska, talooyinkaas oo la xiriira masuuliyadaha iyo awoodaha dastuurku u igmaday Hantidhawraha Guud.

Sharciga cusub ee Hantidhawrku waxa uu ku salaysan yahay halbeegyada ugu wanaagsan ee u dejisan Hay'adaha Hantidhawrka ee Caalamiga ah, waxa uuna weli sugayaa in Madaxweynuhu ansixiyo. Hindise-sharchiyeedku waxa uu hoosta ka xariiqayaa, diiraddana saarayaa baahida loo qabo in la helo xafii hantidhawr oo casri ah, wax-ku-ool ah, sumcad leh kaasi oo mar walba u heellan diyaarinta siyaasado hufan iyo shuruuc tayadoodu sarrayso kuwaasi oo la jaanqaadaya halbeegyada u yaalla Hay'adaha Hantidhawrka ee Caalamiga ah. Sharciga cusub waxa uu dhabbada u xaari doonaa in Soomaaliya ka hirgasho dowlad awood leh, waxtar leh isla markaana isla-xisaabtanka iyo daahfurnaantu laf-dhabar u yihiin taasi oo keenaysa in dalku yeesho dhaqaale xooggan.

Hawlaho ugu muhiimsan ee la hirgeliyay sannadkii 2021 waxa kamid ah dejinta habraacyo loogu talagalay diiwaangelinta iyo qiimaynta heshiisyada ay galaan hay'adaha Dowlada Federaalka. Sidoo kale waxa la horumariyay habraacyada diiwaangelinta digreetooyinka ee Faafinta Rasmiga ah. Ugu dambayntii, sare u qaadidda xirfadaha shaqaalaha waaxda sharciga ee Xafiiska ayaa muhiimad la siiyay lana dhaqangeliyay, iyada oo lagu tabbaray shuruucda cusub, diiwaangelinta heshiisyada iyo iibka.

Jadwalka 6aad waxa uu soo bandhigayaa faahfaahin la xiriirta horumarka laga sameeyay ujeeddo walba oo qayb ka ah Yoolka 6aad

Ujeeddada	Heerka Dhaqangelinta ee Dhammaadka 2021	Faallooyin loogu talagalay 2022
Dyaarinta hannaanka sharciga	<p>Waxa la dejiyay habraacyo loogu talagalay diiwaangelinta iyo qimaynta heshiisyada ay galaan hay'adaha Dowlada Federaalka.</p> <p>Waxa la diyaariiyay habraacyada diiwaangelinta digreetooyinka ee Faafinta Rasmiga ah.</p> <p>Waxa sare loo qaaday xirfadaha shaqaalaha waaxda sharciga ee Xafiiska, iyada oo lagu tababbaray shuruucda cusub, diiwaangelinta heshiisyada iyo iibka.</p>	<p>Kobcinta xirfadaha sharciga ee hawl-wadeennada Xafiiska Hantidhawrka Guud sida qabashada tababbaro la xiriira shuruucda cusub isla marka la ansixyo Hindise-sharchiyeedka Hantidhawrka.</p> <p>Qabanqaabada kulammo aqoon isweydaarsi iyo hawlaha lamidka ah si Sharciga Hantidhawrka ee cusub loo gaarsiiyo hantidhawrayaasha, dhinacyada uu kuseeyo iyo dadweynaha.</p>
Hindise-sharchiyeedka oo loo gudbiyay Madaxweynaha si uu saxiixo.	Xaqijinti in sharcigu uu la jaanqadayo shuruudaha Halbeegyada Hay'adaha Hantidhawrka ee Caalamiga ah ee la xiriira madaxbannaanida, sida masuuliyadaha iyo awoodaha Xafiiska, madaxbannaanida maaliyadeed iyo shaqo, iyo madaxbannaanida Madaxa iyo Maamulka Hantidhawrka.	Wacyigelin la xiriirta qaybaha sharciga cusub oo loo samaynayo dhinacyada ay khusayso marka la ansixyo Sharciga Hantidhawrka.

5. ISKAASHIGA CAALAMIGA AH IYO TAAGEERADA TAYAYNTA AWOODDA HAY'ADEED

Guud ahaan, hawlaha caalamiga ah waxa ay Xafiiska Hantidhawrka Guud u suurageliyaan inuu la socdo arrimaha ku cusub caalamka iyo aqonta soo korodha, iyo in adduunweynaha lala wadaago guulaha uu gaaray Xafiiska iyo casharrada la bartay. Taageerada tayaynta awoodda hay'adeed waxa ay XHGQ ka caawisaa in la xaqijiyo qorshaha istaraatijiyadeed iyada oo la daboolayo baahiyaha lacageed ee ka baxsan qoondada miisaaniyadeed ee DFS iyo in kaalmo farsamo oo tayadeedu sarrayso la helo taasi oo ka qayb qaadata kobcinta xirfadeed ee xafiiska. La'aanta taageeradan muhiimka ah, Xafiiska uma suurtagasheen inuu xaqijiyo koboca hay'adeed ee baaxadda leh kaasi oo uu xafiiska ku tallaabsaday sannadihii la soo dhaafay.

Xafiiska Hantidhawrka Guud intii sannadku socday waxa uu tiro hay'adaha horumarinta kamid ah ka helay kaalmo maaliyadeed iyo mid farsamo oo ka baxsan taageerada miisaaniyadeed ee ka timaadda Dowladda Federaalka Soomaaliya. Taageerada caalamiga ahi waxa xooggeedu aadaa tayaynta awoodda hay'adeed, kobcinta xirfadeed ee shaqaalaha hantidhawrka, kaabayaasha teknaloojiyadeed iyo maamulka shaqaalaha, iyo arrimo kale.

Taageerada caalamiga ahi waxa ay ahayd mid ballaaran oo iskaashi ku salaysan, taasi oo ka imanaysay Safaaradda dalka Netherland, Bangiga Adduunka, Hay'adda Midowga Yurub ee EUD, Machadka Horumarinta Caalamiga ah (IDI), ururka AFROSAI-E iyo hay'ado kale.

5.1. Ka-qaybgalka Kulammada iyo Munaasabadaha Caalamiga ah

Sannadkii 2021, Hantidhawraha Guud waxa uu ka qaybgalay shirarka soo socda:

- Kulanka Taageerada Miisaaniyadeed ee Midwoga Yurub - 11/01/2021
- Falanqaynta qiimaynta Qaramada Midoobay (QM) on Hay'adaha Hantidhawrka - 09/02/2021
- Kulanka lix billoodlaha ah ee Xafiisku la yeesho Hay'adaha Horumarinta: 17/02/2021
- Kulanka Dib u eegista mashruuca DRM&PFM CSP - 30- 31/03/2021
- Kulanka Guddiga mashruuca taageerada Xafiiska Hantidhawrka Guud ee hay'adaha IDI, AFROSA-E, iyo Safaaradda Norway-15/02/2021
- Kulanka dib u eegista istaraatijiyadeed ee ururka AFROSAI-E 2021- 17- 18/05/2021
- Kulanka Guddiga Maamulka 17 AFROSAI-E- 19/05/2021
- Kulanka QM ee Warbixinta Qiimaynta Guud (Macro Assessment Report) - 21/06/2021
- Kulanka aan Caadiga ahayn ee Guddiga Maamulka AFROSAI-E - 05/07/2021
- Shirweynaha 15aad ee AFROSAI - 09/07/2021
- Kulanka Hantidhawraha Guud iyo Madaxa Hay'adda Hantidhawrka ee South Africa - 28/07/2021
- Kulanka Hantidhawraha Guud iyo wafdi ka socday Midowga Yurub - 14/09/2021
- Kulanka fogaan-arag ah oo lala yeeshay Bangiga Adduunka iyo hay'adaha Soomaaliya - 20- 21/09/2021
- Kulanka Guddiga Agaasinka mashruuca CBC ee AFROSAI-E - 29/09/2021
- Aqoon Isweydaarsiga ACCC - 12-13/10/2021
- Kulanka Isbarasho ah oo lala yeeshay U-qaybsanaha Arrimaha Safaaradda Norway - 15/10/2021
- Kulanka xog kala qaadasho oo lala yeeshay FGC - 01/11/2021
- Kulanka hay'adaha horumarinta lala yeeshay oo ku saabsan Xeerka Hantidhawrka - 22/11/2021
- Kulanka isbarasho ah oo lala yeeshay Safiirkha Midowga Yurub- 24/11/2021
- Kulanka Lix Billoodlaha ah ee Xafiiska Hantidhawrka Guud iyo Hay'adaha Horumarinta: 29/11/2020
- Shirweynaha Caalamiga ah ee IDI ee 'Saamaynta Baarista Hay'adaha Hantidhawrka' - 30/11/2021
- Kulanka Dib u eegista Waxqabadka mashruuca

DRM&PFM CSP iyo SCSP 01- 04/12/2021

- Kulan Isbarasho ah oo lala yeeshay U qaybsanaha Arrimaha Safaaradda Maraykanka- 05/12/2021

5.2. Mashruuca Taageerada Khibradeed ee ay fuliyaan IDI iyo AFROSAI-E ayna maalgelisay Safaaradda Norway

Ururka AFROSAI-E iyo Hay'adda IDI waa hay'ado wadashaqayn dhaw kala dhhexayso XHGQ waxayna taageerayeen kobcinta awooddiisa laga soo bilaabo sannadkii 2015. Iskaashiga hadda kala dhhexeeya Xafiisku waxa loogu talagalay muddada 2021-2022. Ujeeddada guud ee mashruucu waa in "Xafiiska Hantidhawrka Guud lagu gacansiiyo fulinta arrimaha istaraatijiyadeed ee mudnaanta u leh muddada 2021- 22." Tan waxa qayb ka ah baarista hadda socota, diyaarinta sharci cusub iyo xoojinta hab-maamulka gudaha ee Xafiiska. Sidoo kale, taageeradu waxa ay ku aaddan tahay maamulka shaqaalah, kobcinta xirfadeed, xiriirkha dhinacyada kala duwan iyo warfaafinta iyo wadashaqaynta guud ee hay'adaha horumarinta. Maalgelinta waxa bixisay dowladda Norway iyada oo soo dhex marisay Hay'adda IDI. Xog dheeraad ah ayaad ka heli kartaa websaydka IDI: <https://www.idi.no/bilateral-support/somalia>.

Mashruuca taageerada khibradeed waxa la fuliyaa iyada oo loo marayo talabixin iyo tababbar shaqo iyada oo la adeegsanayo agabka isgaarsiinta ee casriga ah (sida Zoom/Teams), waxaana taageeradu ku aaddan tahay arrimaha farsamada, aqoon isweydaarsiyo toos ah iyo tababbar fasalka la xaadirayo. Waxa sidoo kale qayb ka ah fududaynta ka-qabygalka barnaamijiyada iyo tababbarrada heer gobol; bixinta hagayaal muujinaya halbeegyada caalamiga ah ee farsamo; iyo maalgelin dheeraad ah oo lagu bixiyo hawlaха anu Xafiisku u hayn miisaaniyad ku filan. La-taliyayaasha farsamo ee mashruuca waxa ay isugu jiraan hawladeenno ka tirsan IDI iyo AFROSAI-E, iyo kubarro ka tirsan Hantidhawrka Malawi, Turkey, Kenya iyo Uganda.

Sannadkii 2021, hawlaха ugu muhiimsan ee ka qabsoomay mashruuca taageerada khibradeed waxa kamid ah:

- i. Kuwa la xiriira yoolka 1aad. Talo iyo jihayn ku saabsan dabbaqidda Halbeegyada Hay'adaha Hantidhawrka Caalamiga ah ee gaar ahaan khuseeya baarista maaliyadeed iyo midda u hoggaansanaanta sharciga ee sannadlaha ah (kuwaasi oo la diyaariyo iyada oo lala kaashanayo la-taliyayaasha). Dhammaystirka dib u eegista tayadhawrka si XHGQ looga kaalmeeyo qiimaynta

- nidaamkiisa tayadhawr marka la barbardhigo Hannaanka Dhisidda Awoodda Hay'adeed ee AFROSAI-E.
- ii. Jihayn ku aaddan qorshaynta baaris dibadeed oo ku waajahan Nidaamka Maaratnta Xogta Maaliyadeed. Tababbar ku saabsan tayadhawrka iyo wax iska weyddiinta qaybo kamid ah hannaanka loo maray baarista maaliyadeed.
 - iii. Kuwa la xiriira yoolka 2aad, hagid ku saabsan qoshaynta, lasocodka iyo ka warbixinta sannadlaha ah oo ay ku jirto Warbixinta Waxqabad Sannadeedka XHGQ. Talabixin la xiriira diyaarinta siyaasadda qorshaynta iyo maaratnta waxqabadka. Talabixin iyo maalgelin ku aaddan tababbar sannadle ah oo la xiriira anshaxa, jihaynta iskaashiga deeqbixiyayaasha iyo xiriirka.
 - iv. Kuwa la xiriira yoolka 3aad, fududaynta iskaashiga lala leeyahay xafiisyada hantidhawrka ee DXDF iyada oo la qabtay kulan aqoon isweydaarsi oo wadajir ah, kana dhacay Muqdisho sannadkii 2021. Talo ku waajahan siyaasadda wadashaqaynta Xafiisyada Hantidhawrka ee DXDF iyo siyaasadda xiriirkha iyo warfaafinta.
 - v. Kuwa la xiriira yoolka 4aad, talabixin ku aaddan diyaarinta Barnaamij Tababbar iyo Kobcin Xirfadeed iyo heshiis la gelidda hay'adaha ay khusayso. Tababbar heer gobol ah oo ku saabsan arrimo badan oo la xiriira maamulka shaqaalaha. Talabixin iyo maalgelin ku aaddan tababbar sannadeedka shaqaalaha.
 - vi. Kuwa la xiriira yoolka 5aad, Jihayn la xiriirta Dhaqangelinta barnaamijka S-SEAT- oo ah agab elektaroonig oo loo adeegsadayo baarista hantidhawrka.
 - vii. Kuwa la xiriira yoolka 6aad, Soo saarista qoraal ku socda hay'adaha horumarinta kaasi oo tibaaxaya heerka uu marayo hindise-sharchiyeedka hantidhawrka iyo talooyin la xiriira ansixintiisa kama-dambaysta ah.

5.3. Taageerada Bangiga Adduunka

Mashruuca PFM ee uu maalgeleyo Bangiga Adduunku waxa uu diiradda saarayaa baahida loo qabo hagaajinta wuxtarka hannaanka loo maareeyo maaliyadda dowladda, iyo hirgelinta nidaamyo suurtagelinaya in dowladda laga helo xog maaliyadeed oo wakhtiyasan, daahfurun isla markaana sugar. Tani waxa ay ku xiran tahay diyaarinta siyaasad looga dan leeyahay inay wax ku biiriso habka go'aan-gaarista Dowladda si loo helo adeeg-bixin wax-ku-ool ah.

XHGQ waxa uu taageero ka helaa mashruucan Bangiga Adduunka taasi oo ku aaddan shaqaalaysiinta la-taliyayaal, kaalmo la xiriirta Isgaarsiinta teknaloojiyadeed, iyo fududaynta hawlaha tababbarrada.

La-taliyayaasha muddada fog ee la shaqeeya hawladeennada XHGQ waxa maalgeleyay Bangiga Adduunka waxayna sannadkii 2021 isugu jireen: (a) Lataliye dhanka Xiriirkha iyo Isu-duwidda (b) La-taliye Farsamo oo dhanka Xiriirkha iyo Warfaafinta; (c) La-taliye dhanka Isgaarsiinta Teknaloojiyadeed; (d) labo la-taliyayaal sharci iyo

(d) La-taliye dhanka Baarista Hantidhawrka. La-taliyayaashan waxa lagu shaqaalaysiyyay qaab sannadle ah.

Intii sannadku socday, Bangiga Adduunku waxa uu XHGQ ka caawiyay helidda agab teknaloojiyadeed oo dheeraad, laabtoobbo iyo barnaamijyo kale. Iyada oo laga faa'idsanayo taaeerada Banigaga Adduunka ayaa waxa Xafiiska u suurtagashay inuu helo barnaamijka S-SEAT, oo ah barnaamij loo adeegsado baarista hantidhawrka taasi oo la isticmaali doono laga bilaabo sannadka 2022. Intii sannadku socday, Bangiga Adduunku waxa uu fududeeyay tababbarka hawladeennada XHGQ oo lagu tababbaray barnaamijka S-SEAT kaasi oo ka dhacay dalka Kenya, tababbarka waxa bixiyay AFROSAI-E iyada oo ay ka qayb-qaadatay hay'adda JNKE oo ka tirsan Midowga Yurub.

Intii sannadka lagu gudajiray, La-taliyaha Baarista Hantidhawrku waxa uu hawladeennada XHGQ ka taageeray diyaarinta baarista hantidhawrka ee u hoggaansanaanta sharciga iyo baarista gaarka ah iyada oo la kaashanayo la-taliyayaasha Midowga Yuus, taageeradaas oo sare u qaadday awoodda baariseed ee Xafiiska intii uu socday sannadku.

La-taliyayaasha sharcigu waxa ay kor u qaadeen bixinta adeegyada sharci ee waaxda iyaga oo dib u qaabayn ku sameeyay dhammaan hawlaha waaxda, sida diiwaangelinta heshiisyada iyo digreetoinka.

La-taliyaha Farsamo ee Xiriirkha iyo Warfaafintu waxa uu bud-dhigay shaqada xiriirkha iyo warfaafinta ee Xafiiska, isaga oo door muhiim ah ka qaataay hagaajinta xiriirkha iyo warfidinta iyo taageeridda hawlaha lagu xoojinayo xiriirkha lala leeyahay dhinacyada kala duwan. La-taliyuhu waxa uu taageeray kulammada sannadlaha iyo lix billoodlaho ah ee Xafiisku la yeesho hay'adaha horumarinta, iyo daabacaadda warbixinnaa baarista hantidhawrka iyo hawlo kale.

La-taliyaha Isgaarsiinta Teknaloojiyadeed ee cusub waxa uu si dhaw ula shaqaynayaa Agaasimaha Waaxda si dib u habayn loogu sameeyo, korna loogu qaado adeegsiga teknaloojiyadda ee Xarfiiska iyada oo loo marayo helidda internet fiican iyo kaabayaal teknaloojiyadeed.

5.4. Taageerada Miisaaniyadeed & Farsamo ee Midowga Yurub

Midowga Yurub waxa uu kaalmo farsamo oo lagu tageerayo tayaynta awoodda, xirfadaha iyo habraacyada siiyaa XHGQ. Taageeradani waxa ay ku aaddan tahay in si wax-ku-ool ah Xafiiska u guto waajibaadkiisa baaris iyada oo lala garab taagan yahay jihayn farsamo, tababar, kobcin xirfadeed iyo in hawl Wadeennada lagu gacan siiyo qabashada shaqada xafiiska.

Iyadaaoolagafaa'idsanayotaageeradamiisaaniyadeed ee Midowga Yurub, tiro la-taliyayaal farsamo ah ayaa la shaqaaleeyay laguna soo daray xafiiska. Wuxuu kamid ah kuwa soo socda: (a) Khabiir 2aad oo hantidhawr, (b) Khabiir 3aad oo sharcii, (c) la-taliye sharcii, iyo (d) la-taliye hantidhawr. Sidoo kale, Midowga Yurub waxa uu joogteeyay bixinta taageero maaliyadeed oo lagu kaabayo fulinta qaar kamid ah hawlaha lagu qeexay Qorshaha Istaraatijiyadeed ee XHGQ, taasi oo ku xiran hadba sidii loogu baahdo.

Sannadkii 2021, hawlahan muhiimka ah ee soo socda (iyo kuwo kale) ayaa la fuliyay iyada oo taageerada Midowga Yurub laga faa'idsanayo:

1. **Yoolka 1aad: soo saarista warbixinno baaris hantidhawr oo tayadoodu sarrayso waafaqsanna halbeegyada caalamiga ah**

Taageero farsamo oo taabanaysa dhinacyo badan ayaa sidoo kale laga faa'idaystay, waxaana kamid ah kuwa soo socda: -

- a. **Dabbaqidda halbeegyada Hay'adaha Hantidhawrka Caalamiga ah:** taageeradani waxa ay si gaar ah ugu koobnayd intii la waday baarista maaliyadeed, mudda u hoggaansanaanta sharciga, mudda gaarka ah iyo soo saarista warbixinno baaris oo kala duwan. Taageerada farsamo ee la helay waxa qayb ka ahayd diyaarinta Qorshe Sannadeedka Hantidhawrka ee Guud, qorshayaasha baarista hantidhawr ee keli-keliga ah, fulinta baarista, diyaarinta iyo

goridda warbixinno hantidhawr oo dhawr ah..

- b. **qorshayaasha baarista hantidhawr iyo fulinta baarista:** Taageero farsamo oo toos ah ayaa la siiyay kooxaha baarista hantidhawrka si ay u diyaariyaan qorshayaal baaris oo ku saabsan dhammaan shaqada hantidhawr ee la sameeyay intii lagu gudajiray sannadka 2021 iyada oo la hubinayo in la helo dukumentiyo iyo hagayaal.

- c. **Bixinta qandaraasyo baaris hantidhawr oo khuseeya mashaariicda ay maalgeliyaan hay'daha horumarinta:** Taageeradani waxa ay ku aaddanayd diyaarinta Shuruud Tixraac (Terms of Reference) oo loogu talagalay qandaraasyada la siiyo shirkadaha gaarka ah ee baarista ku sameeyay 23 mashruuc iyaga oo metelaya XHGQ, iyada oo la xaqiijiyay dhammaystirka baarista. Mashaariicdani waa kuwa ay maalgeliyaan Bangiga Adduunka & Bangiga Horumarinta Afrika.

- d. **Baarista Nidaamka Isgaarsiinta (Information System) ee Hannaanka Maareynta Xogta Maaliyadda Dalka (SFMIS):** Taageero Farsamo ayaa Xafiiska lagu siiyay diyaarinta Shuruudda Tixraaca (ToR) kuwaasi oo markii la ansixiyay loo gudbiyay Bangiga Adduunka si looga helo kaalmo maaliyadeed oo ku aaddan baarista uu sameeyo XHGQ.

2. **Yoolka 2aad: Xoojinta Hab-maamulka Gudaha iyo Iskaashiga lala leeyahay Dowladaha Xubnaha ka ah Dowladda Federaalka iyo hay'adaha horumarinta**

Waxa taageero farsamo la siiyay XHGQ iyo hawl Wadeennada hantidhawrka si loo qabto hawlaha soo socda: -

- a. **Warbixinta Waxqabad Sannadeedka 2020:** iyada oo si dhaw loo kaashanayo hay'adda IDI, waxa dib u eegis lagu sameeyay, lana dhammaystiray Warbixinta Waxqabad Sannadeedka oo lala wadaagay dhammaan dhinacyada ay khusayso.

- b. **Qorshaha Istaraatijiyadeed oo muddadiisa la kordhiyay (2021-2022):** Iyada oo si dhaw loo kaashanayo hay'adda IDI, waxa dib u eegis lagu sameeyay, lana dhammaystiray Qorshaha Istaraatijiyadeed oo muddadiisa la kordhiyay lagana dhigay labo sanno (2021-2022)

- c. **Heshiiska Xeerka Anshaxa:** Wuxa taageero farsamo iyo jihayn lagu bixiyay dhammaystirka

Heshiiska Xeerka Anshaxa oo loogu talagalay inay dhawraan dhammaan hawladeennada hantidhawrka ee dhammaan baaristii la sameeyay 2021.

- d. **Kulammada Sannadlaha iyo Lix Biloodlaha ah ee lala yeesho hay'adaha horumarinta:** iyada oo iskaashi dhaw lala yeelanayo hay'adda IDI, XHGQ waxa la siiyay taageero farsamo oo ku aaddan qorshaynta, qabanaqabada iyo fududaynta kulammada XHGQ la yeesho hay'adaha horumarinta inta sannakdu socdo. Kulammadani waxa ay qabsoomeen bilihii Febraayo iyo Nofeembar ee 2021.

- e. **Dib u eegista Tayadhawrka Hantidhawrka Soomaaliya:** Taageero farsamo ayaa la siiyay XHGQ intii lagu gudajiray Dib u eegista Tayadhawrka taasi oo uu hirgeliyay ururka AFROSAI-E.

3. **Yoolka 3aad: Xoojinta warfaafinta iyo xiriirkha dhinacyada ay khusayso si loo xaqiijiyo dhaqangalka talooyinka hantidhawrka iyo in warbixinnadu ay saamayn ku yeeshaan Habmaamulka iyo Isla Xisaabtanka**

Waxa XHGQ iyo hawladeennada hantidhawrka taageero farsamo lagu siiyay diyaarinta waxyaabaha soo socda: -

- a. **Shaqaalaysiinta La-taliyaha Xiriirkha iyo Warfaafinta:** Xafiiska waxa laga taageeray diyaarinta Shuruud Tixraac oo ku saabsan shaqaalaysiinta La-taliye ku takhasusay Xiriirkha iyo Warfaafinta iyada oo laga faa'idaysanayo maalgelinta Bangiga Adduunka.

- b. **Xiriirkha Dhinacyada Wadashaqayntu kala dhexayso XHGQ:** Taageero farsamo oo XHGQ lagaga kaalmaynayo qorshaynta kulammo aqoon isweydaarsi oo lala yeelanayo Dhinacyada ay khusayso iyo daneeyayaasha sida DXDF iyo hay'adaha dowladda ee baarista lagu sameeyay intii sannadku socday.

- c. **Xiriirkha beesha caalamka:** Taageero farsamo ayaa XHGQ lagu siiyay xiriirro dhawr ah oo lala sameeyay qaar kamid ah hay'adaha caalamiga ah ee horumarinta kuwaasi oo si joogto ah u gacan-siyya Dowladda Federaalka Soomaaliya iyo XHGQ. Kuwan waxa qayb ka ahaa xiriirro lala sameeyay hay'adaha Qaramada Midoobay ka dib markii la dhammaystiray baarista gaarka ah ee uu Xafiisku sameeyay. Waxa sidoo kale

kamid ahaa wadatashiyo iyo kulammo dhawr ah oo aragti isweydaarsi oo lala yeeshay Bangiga Adduunka lana xiriirta taageerada joogtada ah ee sida gaarka ah loo siiyo XHGQ.

4. **Yoolka 4aad: Helidda hawladeenno iyo maamul shaqada u qalma oo xirfad leh**

a. Waxa taageero farsamo XHGQ iyo ururka AFROSAI-E lagu siiyay diyaarinta Barnaamijka Tababbarka iyo Kobicinta Xirfadeed kaasi oo lala wadaagay Bangiga Adduunka.

5. **Yoolka 5aad: Helidda kaabayaal iyo awood teknaloojiyadeed (ICT) si loo fududeeyo hawlaha Xafiiska**

a. Waxa taageero farsamo XHGQ iyo AFROSAI-E lagu siiyay diyaarinta Shuruudda shaqaalaysiinta la-taliyaha lsgaarsiinta iyo Teknaloojiyadda iyada oo laga faa'idaysanayo maalgelinta Bangiga Adduunka.

b. Waxa laga qayb-galay tababbar uu soo qabanaqabiyay XHGQ isaga oo kaashanaya ururka AFROSAI-E, kaasi oo hawladeennada Xafiiska lagu tababbarayay adeegsiga barnaamijka S-SEAT oo loo isticmaali doono dhammaan baarista hantidhawr ee la samayn doono 2022.

6. **Yoolka 6aad: Wax-ka-beddelka hannaanka qaddiimka ah ee uu Xafiisku hadda ku hawlgalo**

a. Waxa taageero farsamo XHGQ lagu siiyay diyaarinta Shuruudda shaqaalaysiinta labo la-taliye iyada oo loo marayo Bangiga Adduunka.

5.5. Hantidhawraha Guud oo Ioo doortay Guddoomiyaha Ururka AFROSAI-E ee Muddo-xileedka 2022 ilaa 2024

Sannadkii 2021, Guddiga Maamulka Ururka AFROSAI-E ayaa Mudane Maxamed Cali, Hantidhawraha Guud ee Soomaaliya, u doortay Guddoomiyaha cusub ee Ururka ee muddo-xileedka 2022 ilaa 2024.

Ururka oo la aasaasay sannadkii 1976 iyada oo laga jawaabayoo qaraarkii Ururka Caalamiga ah ee Hay'adaha Hantidhawrka (INTOSAI) kaasi oo ku baaqayay yagleelidda iskaashi miradhal ah oo u dhexeeyaa Hay'adaha Hantidhawrka iyo aasaaska

hannaan xog isweydaarsi oo la iskula wadaago aragtiyaha iyo dokumentiyada muhiimka ah oo ay qayb ka yihiin dhammaan toddobada qaaradood ee adduunka. Labada sanno ee uu Guddoomiyaha yahay, Hantidhawraha Guud waxa uu dadaal ku bixin doonaa sare u qaadidda daahfurnaanta iyo isla-xisaabtanka waxqabadka hantidhawr ee xubnaha Ururka. Waxa uu dhiirrigelin doonaa kobcinta xirfadeed iyo farsamo iyo iskashiga u dhexeyya xubnaha Ururka iyo ururrada kale ee heer gobol iyo heer adduunweyne. Waxa uu xoojin doonaa xiriirkha lala leeyahay hay'daha heer qaran, gobol iyo caalam ee ka shaqeeya hantidhawrka khayraadka dowladda. Waxa uu sidoo kale qayb ka qaadan doonaa sare u qaadidda wacyiga Hay'adaha Hantidhawrka ee la xiriira Halbeegyada Hantidhawrka Hay'adaha Caalamiga ah isaga oo xubnaha ururka ka caawin doona u hoggaansanaanta sharchiyada dalalkooda marka la dhanqagelinayo halbeegyada, iyo sare u qaadidda isu dheellitirnaanta jinsi ee shaqaalaha hay'adaha hantidhawrka.

6. MAALIYADDA

Waaxda Maamulka iyo Maaliyadda ee XHGQ waxa ay u xilsaaran tahay shaqooyinka maamul iyo xisaab ee Xafiiska. XHGQ waxa uu hoggaansan yahay Xeerka Maamulka Maaliyadda Dowladda, shuruucda maaliyadeed ee Wasaaradda Maaliyadda iyo dhammaan shuruucda kale marka uu fulinayo hawlifiisa maalinlaha ah isaga oo ku dadaalaya in miisaaniyadda loo qoondeeyay looga faa'idaysto soo iibsashada dhammaan agabka iyo kaabayaasha loo baahan yahay si loo taageero shaqada waaxaha kala duwan.

Qoondada miisaaniyadeed ee XHGQ ee sannadkii 2021 waxa ay ku salaysnayd miisaaniyaddii uu meelmariyay Baarlamaanka JFS. Dhammaan dakhliga iyo kharashka waxa loo qoondeeyay madaxyada iyo madax-hoosaadyada qoondada maaliyadeed ee loogu talagalay XHGQ. Nidaamyada maamulka maaliyadeed ee habboon ayaa la adeegsadaa si loo fududeeyo ka warbixinta adeegsiga qoondada XHGQ.

In kasta oo Miisaaniyadda loo qoondeeyay Xafiisku ay ahayd \$2.43 milyan sannadkii dhammaaday 31-kii Diseembar 2021, qoondada rasmiga ahi waxa ay ahayd \$ 2.5 milyan oo doolarka Maraykanka ah, taasi oo ku dhawaad 100% laga faa'idaystay. Si kastaba ha ahaatee, miisaaniyaddani kuma filna XHGQ si loo helo shaqaale ku filan iyada oo laga shidaal qaadanayo waajibaadka iyo hawlaho hantidhawr ee baaxadda leh, siina kordhaya ee horyaalla Xafiiska.

Hannaanka Is-waafajinta Taageerada XHGQ

Lifaaqa 1aad Warbixinta Hannaanka Is-waafajinta Taageerada XHGQ

YOOL

HORMUUDKA SHAQADA

- Baarista**
- Qorshaynta & Waxqabadka**
- Qaybta Isu-duwidda Howlaha**
- Shaqada & Shaqaalaha**
- Maamulka iyo Tiknoolojiyadda**
- Sharciga**

ILAHA DHQAALE

Dawlaadda Federaalka Soomaaliya	Bankiga Adduunka	Midowga Yurub	Safaaradda Boortooyada Norway
Taageero Dhaqaale iyo Mid Shaqaale	Taageero dhaqaale iyo la-taliyeaal muddo dheer	La-taliyeasha muddo dheer	Taageerada Bawwadaagta
• Baarista • Tiknoolojiyadda (ICT) • Xirirkha • Isu-duwidda • Kaaliyeaal khubaro ah • Qalabka ICT • Horumarinta Xirfadaha	• Baarista • Isu-duwidda • Kaaliyeaal khubaro ah • Qalabka ICT • Horumarinta Xirfadaha	• Baarista	TAAGEERADA FARSAMO IYO MID DHQAALE OO SI GAAR AH LOOGU TALAGALAY UJEEDDOONYINKA UGU MUHIIMSAN EE DHAMMAAN YOOLASHA QORASHA ISTARAATIJIYADDA. WAXAY TAAGEERA DANII KA IMAN IDI, AFROSAL-E IYO KHUBARO KA SOCOTA HANTIDHAWRADA KALE EE CAALAMIGA.

Hannaanka Isu-duwidda

Hannaanka Warbixinta

- Ka taageeridda XHGQ Yoolasha Istiraatijiga ah iyo Qorshaha Hawl-maalmeedka
- Kulamada Lix-billoodlaha ah ee Bawwadaagta
- Warbixinta Sannadlaha ah ee XHGQ

WAXAAN KA SHAQEYNAA SARE U QAADISTA ISLA-XISAABTANKA IYO DOWLAD WANAAGGA

CINWAAN

Vila Somalia,
Muqdisho, Soomaaliya
C : oag@oag.gov.so
M : www.oag.gov.so